

İKİ FARKLI EKİM

1917 EKİMİ'NİN DEVRİMCİ CUMHURİYETİ KARŞISINDA
1923 EKİMİ'NİN KARŞI DEVRİMCİ CUMHURİYETİ

İKİ FARKLI EKİM

1917 EKİMİ'NİN DEVRİMÇİ CUMHURİYETİ KARŞISINDA
1923 EKİMİ'NİN KARŞI DEVRİMÇİ CUMHURİYETİ

KASIM 2023 / İSTANBUL

ENTERNASYONAL KOMÜNİST İŞÇİ BİRLİĞİ

İKİ FARKLI EKİM:

1917 EKİMİ'NİN DEVRİMCİ CUMHURİYETİ KARŞISINDA 1923 EKİMİ'NİN KARŞI DEVRİMCİ CUMHURİYETİ

KASIM 2023 / İSTANBUL

BASILDIĞI YER:
ÖZDEMİR MATBAASI

MALTEPE MAHALLESİ GÜMÜŞSUYU CADDESİ ODİN SANAYİ SİTESİ NO: 28/245
ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
TEL: 0212 577 54 92

Yurtiçinden gelen talepler, bedeli herhangi bir yolla yayınevine ulaştırıldığı takdirde perakende satış fiyatı üzerinden (nakliye posta masrafı alınmadan) adrese ulaştırılır. Toplu taleplerde (10 adetten itibaren) %30 indirim uygulanır.

Cezevinden gelen talepler bedelsiz olarak karşılanır. Yurt dışından gelen talepler, kitabın bedeli üzerine nakliye/posta masraflarına ek olarak cezaevine gönderilecek bir kitap bedeli eklendiği takdirde karşılanır. Yurtdışı toplu taleplerde indirim uygulanmaz.

Hiçbir hakkı mahfuz değildir. Bu yayında yer alan görüşler ister kaynak gösterilerek ister gösterilmeyerek bu fikirleri benimseyenler tarafından çoğaltılabilir ve her şekilde kullanılabilir.

KOMÜNİST KÖZ

YEREL SÜRELİ AYLIK SİYASİ GAZETE
KASIM 2023 ÖZEL SAYI 1

SAHİBİ VE SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ÖMER YILDIZ
OSMANAĞA MAH. LEYLAĞ SOK. ELİF İŞHANI KAT 2 DAİRE: 5
KADIKÖY/İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	5
HANGİ CUMHURİYET KİMİN CUMHURİYETİ	15
KEMALİST HURAFELERE MARKSİST YANITLAR	21
YÜZ YILLIK BU CUMHURİYET KİMİN CUMHURİYETİ?	33

SUNUŞ

KURULUŞ EFSANELERİ KARŞISINDAKİ TUTUM BİR TURNUSOL KAĞIDIDIR

Devlet, tüm sınıflı toplumlarda hâkim sınıfın baskı aygıtıdır ama sadece baskıyla ayakta durmaz. Efsanelere de ihtiyaç duyar. Sınıflı toplumların en gelişkini olan burjuva toplumu da, devletin varlığını gerekçelendirmek, ona meşruiyet kazandırmak için efsanesiz yapamaz. Burjuva diktatörlüklerinde dinî, mitolojik figürlerle bezeli efsanelerin yerini halkın kurtuluş/ bağımsızlık savaşı efsanesi alır. Temsilî demokrasiye dair kurumların varlığı devletin, burjuvazinin sınıf diktatörlüğü değil “tüm yurttaşların” devleti olduğu yanılması azaltmaz artırır. “Tüm halkın devleti” safatasına inandırıcılık katmak için devletin bir halk mücadelesiyle kurulduğu efsanesini yaymak daha da gereklidir. Üstelik bugün hüküm süren iki yüz küsur devletin ezici çoğunluğu proletaryanın tarih sahnesine çıktığı dönemde, proletaryanın ve ezilen ulusların devrimci mücadelesini kendisine yedekleyip tasfiye ederek, çoğu zaman da boğarak kurulmuştur. Söz konusu efsaneler bu tarihsel gerçeği de baş aşağı çevirerek, işçi sınıfını kendi sınıf düşmanlarına bağlamaya hizmet eder.

Yüzüncü yıl dönümünü kutlamaya hazırlanan Türkiye Cumhuriyeti'nde üretilen cumhuriyet efsaneleri bu anlamıyla tüm burjuva diktatörlüklerindeki efsanelere benzer. Maddi temeli olmayan bir bağımsızlık savaşı efsanesine dayanır, emekçi kitlelerin seferberliğinin yasak ve zor ile engellenmesini bir halk mücadelesi, kitle desteği olmayan bir burjuva politikacılar kadrosunu ise halkın savaşçıları/önderleri olarak sunar; bu topraklardaki emekçilerin kanı üzerine kurulmuş devleti tüm halkın devleti olarak takdis eder.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın aktörlerinden biri olduğunu unutturmak, 1919-23 arasındaki mücadeleyi mazlum bir milletin tüm emperyalistlere karşı bağımsızlık mücadelesi olarak tanımlamak, gayrimüslimlere yönelik katliamları yok saymak, Kürtlerle-Türklerin omuz omuza mücadele ettiğini, "Millî Mücadele"nin kongrelere dayalı bir iktidar kurduğunu savunmak, saltanatın kaldırılıp cumhuriyetin ilan edilmesini devrimci bir adım olarak bayraklaştırmak Türk işi cumhuriyet efsanesinin tamamlayıcı parçaları arasında yer alır.

Burjuva diktatörlükleri ne kadar kırılğan bir zemin üzerine kurulmuşsa efsanelere, gözü yaşlı ruh çağırma ayinlerine duyulan ihtiyaç büyür. Yaşadığımız topraklardaki Millî Mücadele'nin dört ayrı aşamasını anlatan dört ulusal bayram, sirenli, esas duruşlu 10 Kasımlar, cami sayısından fazla olan Mustafa Kemal heykelleri bu ihtiyacın ürünüdür. Tüm bu müsamerelerin Atatürk'ü Koruma Kanunu'yla olan çelişkili beraberliği ise Türkiye'deki hâkim sınıfın aczini sergiliyor.

Kuruluş efsaneleri karşısındaki tutum, dünyanın her yanındaki sol hareketler için olduğu kadar Türkiye'dekiler için de bir turnusol kağıdıdır. Burjuvazinin sınıf egemenliğini şu ya da bu reform aracılığıyla daha sağlam temeller üzerine oturtmak isteyenler, bu efsanelerden beslenmeye, onları diriltmeye ve mirasını ileriye taşımaya çalışırlar. Sınıfsız ve sınırsız bir dünya yolunda burjuvazinin sınıf egemenliğini parçalamak isteyenlerince sadece burjuvazinin baskı aygıtlarına karşı değil onu gerekçelendiren bu tür efsanelere karşı da mücadele etmesi gerekir.

Sol akımların kâh "Cumhuriyet'in kazanımlarını geri getirme" yeminleri ederek kâh Cumhuriyet'in çoktan çözüldüğünü saptayıp "Artık yeni bir Cumhuriyet kurmalıyız!" şiarını yükselterek Cumhuriyet'in yüzüncü yılını

çoşkuyla, mücadele azmiyle hep bir ağızdan selamladıkları bu dönemde elinizdeki broşürdeki yazılar tam da bu mücadeleyi amaçlıyor.

SÖNÜK CUMHURİYET KUTLAMALARI, REJİMİN ACZI VE REFORMİSTLERİN VAZİFESİ

Türkiye Cumhuriyeti yüz yıl boyunca büyük badireler atlattı. Ekim Devrimi'nin yarattığı ürküntü İngiliz emperyalizminin önceliklerini değiştirdiği için sınırlarını genişletebildi; kurulduğu andan itibaren Kürdistan'daki ulusal başkaldırıları bastırmak zorunda kaldı. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda sınırlarını tesadüflere ve kendi dışındaki faktörlere bağlı olarak koruyabildi. Topraklarını saran devrimci durumdan 12 Eylül darbesiyle kurtulmaya çabaladı. Kırk yılı aşkın bir süredir Kürdistan'ın kuzeyinde tarihinin en uzun süreli ulusal başkaldırısı ile yüz yüze. Tüm bu gelişmelere karşın Cumhuriyet'in hâlâ ayakta kalabilmesine onun görevli muhafızları ve gönüllü şakşakçıları ne kadar sevinse az.

Bununla birlikte yüz yılı deviren Türkiye Cumhuriyeti'nin önünde daha ferah bir yol da bulunmuyor. İçeride rejim krizi derinleşiyor ama, hükümet Kürdistan'da da Türkiye'de de devrimci dinamikleri yok etmeyi başaramadı. Dışarıda ise bir ateş çemberiyle çevrili. Güneydeki komşularından Suriye on iki yıldır bir içsavaşın içinde, Irak'taki içsavaşı engelleyen dengeler ise pamuk ipliğine bağlı. Türkiye'nin güneydeki diğer komşusu ise ölümüne ürküttüğü ama bir türlü yok edemediği Rojava Kantonları. Tahran'daki hükümetin Kürdistan'ın doğusundaki ayaklanmayı bastırma da ne derece başarılı olduğunu kendisi dahi bilmiyor. Azerbaycan ve Ermenistan aralarındaki sınır anlaşmazlıklarını artık diplomasi masasında değil savaş meydanında çözmeyi tercih ediyorlar. Ukrayna ise neredeyse iki yıldır ABD ile Rusya'nın sıcak çatışma alanı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi ve fiziksel varlığının tüm dayanaklarının altını oyan bu koşullar altında Türkiye burjuvazisinin cumhuriyetin ruhunu çağırmaya her zamankinden fazla ihtiyacı var. Gelgelelim hâkim sınıfın içindeki çatışmalar o denli keskin durumdaki rejimin sahipleri uzun bir süreçtir şovenist propagandanın en bilindik araçlarını dahi hayata geçiremiyor. Sınır ötesi operasyonlar coşku ve fedakârlık duyguları uyandırmıyor, askerî bozgunlar ulusal bir yas havası yaratmıyor, futboldan voleybola milli takımların zaferleri birlik ve beraberlik duy-

gularıyla kutlanamıyor. Çeyrek asır önce 28 Şubat'ın hemen ertesinde, PKK'yi bitirme, Avrupa Birliği'ne girme hayallerinin kurulduğu döneme denk gelen yetmiş beşinci yıldönümü kutlamalarıyla bugünün sönük törenleri kıyaslandığında Türkiye Cumhuriyeti'nin hem içinde boğuştuğu krizin derinliği hem de bu kriz karşısındaki aczi daha da açığa çıkıyor. Ezilenlerin kanı üzerine kurulu bu cumhuriyetin yaşam ateşi çoktan sönmüştür.

Bu tabloya bakarak rejimin içine girdiği derin krizin onun nihai olarak çökerteceğini yahut cumhuriyetin adım adım çözüleceğini savunmak sadece burjuva diktatörlüklerinin yıkmadan yıkılmayacağı gerçeğini gözardı etmek anlamına gelmez, aynı zamanda Türkiye'de reformizmin tarihsel rolünü unutmak anlamına da gelir. Rejim içindeki yanılma nedeniyle hükümetin ya da devletin başka organlarının yerine getirmediği vecibeleri bugün holdingler, kültür sanat faaliyetleri aracılığıyla yerine getirmeye soyunuyor. Bu kesimlerin eksik bıraktığı siyasi propagandayı ise cumhuriyeti ve kurucularını "saygı ve minnetle anan" sol akımlar kendi törenleri ve yürüyüşleriyle yürütüyor.

Krizdeki burjuva siyasetinden beslenmeyi hedefleyen fırsatçılığıyla, burjuvaziye koltuk değneği olmaya talip reformizmi teşhir etmeden can çekişen Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı mücadeleyi büyütme mümkün değildir. Elinizdeki broşürün ikinci amacı da Cumhuriyet sevdalısı reformizmi teşhir etmek için gerekli politik donanımı sağlamaktır.

KARŞI DEVRİMCİ İLERİ KARAKOL

Bütün burjuva cumhuriyetlerinin kuruluş öyküleri ve bu öykülere yönelik efsaneler birbirine benzese de Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun, üzerinde ayrıca durulmayı hak eden bir yönü bulunuyor. Ekim Devrimi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu arasında yakından bir bağ var. 7 Kasım 1917'deki Kışlık Sarayı baskınıyla başlayan Ekim Devrimi, devrimci etkisini kısa zamanda Çarlık Rusyası'nın sınırlarının dışına taşıdı. Bu devrimci rüzgârların önünü kesmek başından itibaren başta İngiltere olmak üzere tüm emperyalistlerin ortak kaygısı oldu. Emperyalistler devrimci sovyet iktidarını Litvanya'dan İran'a işbirlikçi devletlerle çevreleyerek kuşatma yolunu seçtiler. Ekim Devrimi sırasında, bugünkü topraklarının yedide biri Çarlık Rusyası sınırları içinde olan, Türkiye bu işbirlikçi

devletlerin en fırsatçısı ve önemlisiydi, üstelik o gündün bugüne sürekliliğini koruyan tek karşı devrimci devlet oldu.

Türkiye Cumhuriyeti emperyalist planları bozan anti-emperyalist bir mevzi değil tam aksine komünizmin yayılmasını engellemek için emperyalistlerin tahkim ettiği karşıdevrimci bir ileri karakoldu. Türkiye Komünist Partisi ise uluslararası komünist hareket içinde en erken kurulanlardandı, İtalyan ve Fransız Komünist Partileri'nden önce kurulmuştu. Programı Komünist Enternasyonal'in ilk dört kongresi tarafından onaylanan üç partiden biriydi. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş öyküsü aynı zamanda Türkiye Komünist Partisi'ni ortadan kaldırma girişimlerinin, cinayetlerin ve tutuklamaların başından sonuna bir karşıdevrimin öyküsüdür.

Bugün sol içinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin karşıdevrimci karakterine dikkat çeken az sayıda akım olsa da, bu azınlık dahi Millî Mücadele'nin şu ya da bu aşamasını ilerici, anti-emperyalist olarak kabul ediyor. Millî Mücadele'ye önderlik edenlere en mesafeli duranları dahi "Kurtuluş Savaşı"nda anti-emperyalist, halkçı bir damar olduğunu savunuyor. Anti-komünist, karşıdevrimci politikaların sürekliliğini görmeyenlerin "Yeni Ekimler'e" önderlik etme iddiası havada kalmaya mahkumdur, sınıf düşmanlarına şu ya da bu aşamada eleştirel destek vererek devrimci mücadelenin önderliğini kazanma hayalini kuranların, bağımsız siyasi çizgiye sahip bir parti yaratması dahi mümkün değildir.

Tam da bu nedenle, hangi politikaların Ekim Devrimi'nin kuşatılıp, boğulmasına hizmet ettiğinin anlaşılması için Türkiye Cumhuriyeti'nin üzerindeki efsane pelerininin kaldırmak yetmez, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun Millî Mücadele adı verilen, başından sonuna karşıdevrimci bir nitelik taşıyan bir sürecin son halkası olduğunu da göstermek gerekir. Elinizdeki broşürün bir diğer amacı da bu sürekliliğe işaret etmektir.

SOSYAL ŞOVENİZME KARŞI MÜCADELENİN ÖNKOŞULU

Dünyanın en kalabalık ezilen ulusunun en büyük parçası Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içinde ikamet ediyor. Türkiye Cumhuriyeti Kürtleri inkar ve sindirme girişimidir. Millî Mücadele'nin Kürtlerin ulusal başkaldırılarıyla yaşıt olması da tesadüf değildir. Kürdistan'ın batısında bir kanton

yönetiminin varlığını koruduğu, doğusunun ayaklanmalarla sarsıldığı, kuzeyindeki kırk yıllık başkaldırının tanklarla ve SİHAlarla teslim alınmadığı koşullarda “cumhuriyetin erdemleri” hakkındaki güzellemeleler Kürdistan’ın esaretini perçinleme girişimleri olarak görülmelidir.

Buna karşılık Millî Mücadele’de Kürtler ve Türklerin birlikte, omuz omuza emperyalizme karşı mücadele ettiği safatası Kürtleri Türk devletine zincirlemek isteyenlerin vazgeçilmez propaganda araçlarından biridir. Türk Devleti’nin 1921 Anayasası’na “Kürt Sorununun Çözümü” için işaret edenlerin sayısı da az değildir.

Hem Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunu kutlamak hem de Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunmak mümkün değildir. Mustafa Kemal’in cumhuriyetini selamlayanların Kürdistan’ın batısında, güneyinde, kuzeyinde yürüttüğü haksız savaşta Türk Devleti’nin karşısında sesini yükseltmesi dahi mümkün değildir. Millî Mücadele’ye tümüyle ya da kısmen bağlananlar aynı zamanda sözüm ona anti-emperyalizm ve cumhuriyetçilik adına sosyal şovenizm katarına da bağlanmaktadır. Millî Mücadele’nin karşı-devrimci karakterini sergilemek şovenizme karşı mücadelenin de önkoşuludur. Elinizdeki broşür “Millî Mücadele” ile Kürdistan’ın bağımsızlık mücadelesi arasındaki uzlaşmaz karşıtlığı sergileyerek sosyal-şovenizme karşı mücadeleyi güçlendirme yi de amaçlıyor.

KEMALİST CUMHURİYET’E “YETMEZ AMA EVET!” DİYENLER İŞÇİ HAREKETİNİ BURJUVA MUHALEFETİNE ZİNCİRLİYOR

Yüzüncü yıldönümünde Türkiye Cumhuriyeti hakkında konuşmak bir başka bakımdan da politik önem alıyor. Yüzüncü yıl kutlamalarının sönüklüğü, devletin aczini ve kendini tahkim edecek ideolojik araçlardan yoksunluğunu anlatsa da; kemalist cumhuriyetçilik ideolojik, politik önemini yitirmiş değil. Bilakis rejim krizi içinde debelenen, ikiye yarılmış burjuva siyasetinde hükümet karşıtı güçlerin temel ideolojik paydasını oluşturuyor.

Burjuva muhalefeti, bir yandan AKP’nin seçmenine göz kırparken diğer yandan da sol akımları kanatları altında tutmak için hükümetin cumhuriyetin ve onun değerlerinin içini boşalttığını, kurumların altını oyduğunu, Cumhuriyet Türkiye’sinin temellerini attığı bilime ve liyakata dayalı

anlayışı ortaçağ fikirleriyle, tarikatçılıkla, kayırmacılıkla değiştirdiğini savunuyor. Bu bakımdan, bugün Mustafa Kemal'in kurduğu Cumhuriyeti hayırla, nostaljiyle yahut "yetmez ama evet" diyerek ananlar işçi hareketini Amerikancı, burjuva muhalefete karşı yedekleyecek köprü vazifesini üstleniyorlar.

Hâlbuki, Erdoğan'ın Osmanlı paşalarının kurduğu cumhuriyetin tüm karşı devrimci politikalarını hız kesmeden uyguladığı bir dönemde, hükümetin karşısına "asıl cumhuriyetçi biziz" diyerek çıkmak, yenilgiyi baştan kabul etmek anlamına gelir. Gelgelelim, açmazları ve kısıtları gereği burjuva muhalefetinin benimseyebileceği başka yol da yoktur. "Atatürk Cumhuriyeti"ni savunmak işçi hareketini mağlubiyeti tartışmasız bu müflis stratejiye zincirlemek anlamına geldiği için kemalist cumhuriyetçiliğin tüm tortularına savaş açmadan Mayıs ayındaki Cumhurbaşkanlığı seçimindeki teslimiyet tablosundan da kurtulmak mümkün değildir. Broşürümüz bu tablodan çıkışın koşullarını göstermeyi de amaçlıyor.

BROŞÜRÜMÜZ DEVRİMCİ BİR EYLEM BİRLİĞİ'NİN ÜRÜNÜ HEDEFİMİZ DEVRİMCİ GÜÇBİRLİĞİNİ BÜYÜTMEK

Broşürdeki yazılar, Enternasyonal Komünist İşçi Birliği ve Köz imzalarını taşıyor. Bu iki akım daha önce de Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde birlikte Emekçi Seferberliği İçin Bağımsız Aday (ESİBA) kampanyasını birlikte örmüşler, Millet İttifakı'nın kuyruğuna takılan akımlardan ve doktriner bir boykotçu çizgiyi benimseyenlerden farklı olarak hükümete karşı emekçilerin düzen partilerinden bağımsız seferberliğini örmek için adım atmış, bağımsız bir cumhurbaşkanı adayı çıkarmışlardı.

Dün emekçilerin hükümete karşı Kılıçdaroğlu'nun arkasında yedeklenmesine karşı duranların bugün de cumhuriyetçilik adına burjuva muhalefetin peşine takılmaya itiraz etmeleri tesadüf değildir. Cumhurbaşkanlığı seçiminde Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının propagandasını yapanlar elbette Cumhuriyet'in Kürt ulusuna düşman karakterini sergileyeceklerdir. Cumhurbaşkanlığı seçim süreci boyunca "seçimle değil devrimle gidecek" diyenler elbette Türkiye Cumhuriyeti'nin Ekim Devrimi'ne set olan karşıdevrimci karakterini gözler önüne sereceklerdir.

Broşürdeki yazılar bilimsel çalışma olma değil politik mücadeleye hizmet

etme maksadını taşıyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin karşı devrimci karakterini yayıncılık faaliyetiyle teşhir etmek mümkün değildir. Broşürümüz anlamını politik bir mücadeleye hizmet ettiğinde, bu mücadelenin bir parçası olan propaganda ve ajitasyonu donatığında kazanacaktır. Broşürün arkasında duranların muradı tam da budur. Broşürün çıkışını mümkün kılan eylem birliğini, “ayrı dur birlikte vur” prensibi uyarınca broşürden sonra düzenlenecek ortak propaganda faaliyetleriyle devam ettireceğiz.

Broşürümüz, farklı geleneklere ve referanslara sahip iki akımın, bayrakları karıştırmadan, devrimci temelde bir güçbirliği yapabileceğinin bir başka kanıtıdır. Cumhurbaşkanı seçimlerinde emekçilerin önüne devrimci bir seçenek sunmak isteyenlerin Enternasyonal Komünist İşçi Birliği ve Köz ile sınırlı olmadığını biliyorduk. Bu nedenle cumhurbaşkanı seçiminde tüm devrimci güçleri Emekçilerin Seferberliği İçin Bağımsız Aday kampanyasının bir bileşeni olmaya çağırılmıştık. Cumhuriyetin karşı devrimci bir karakter taşıdığını savunan devrimci güçlerin sadece bu broşürün arkasında duranlarla sınırlı olmadığını da, önümüzdeki günlerde reformist kaynaşmalara karşı devrimci güçbirliğinin öneminin azalmayıp artacağına da farkındayız. Bu bakımdan broşürümüzü sadece politik bir mücadelenin parçası kılmaya değil, demokrasi ve anti-emperyalizmin bir devrim sorunu olduğunu savunan tüm kesimleri eylemli bir güçbirliğine daha etkin ve ısrarcı bir şekilde çağırarak için kullanmaya da kararlıyız.

Ayrı Dur Birlikte Vur!

Yaşasın Devrimci Dayanışma!

Enternasyonal Komünist İşçi Birliği

KÖZ

HANGİ CUMHURİYET KİMİN CUMHURİYETİ KEMALİST HURAFELERE MARKSİST YANITLAR

ENTERNASYONAL KOMÜNİST İŞÇİ BİRLİĞİ

HANGİ CUMHURİYET KİMİN CUMHURİYETİ

Enternasyonal Komünist İşçi Birliği

Takvimler 29 Ekim'i gösterdiğinde, burjuvazinin tüm fraksiyonları büyük bir gösteriş ve ihtişamla Cumhuriyet'in kuruluşunu kutlarlar. Ülkenin dört bir yanında kutlama organizasyonları gerçekleşir. Burjuvazinin, kendi devletinin, kendi iktidarının kuruluşunu bayram olarak kutlamasında bir gariplik yoktur. Kendi sınıfının çıkarlarına uygun olarak davranıp, olması gerekeni yapmaktadırlar. Hele ki 100. kuruluş yılını özel bir ihtişamla kutlamasında hiçbir gariplik yoktur. Neden kutlamasınlar ki, tüm krizlere, çalkantılara ve çürümeye rağmen kendi burjuva devletleri hâlâ dimdik ayaktadır. Fakat Türkiye'de kendisine sosyalist, marksist, komünist diyen gruplar, parti ve siyasi organizasyonlar, ama açıktan, ama utangaçça burjuvazinin sevincine ortak olmakla birlikte, sosyalist saflara, emekçi sınıflara, burjuvazinin resmî ideolojisini taşımaktadır. Sınıflı bir toplumda, sınıfsal çıkarları temsil etmeyen bir toplumsal olgu olamaz. Burjuvazi her zaman, her dönem, dünyanın her yerinde, toplumu sınıflar üstü düşündürdürtmeye çalışır. Ortaya attığı her kavramı, her tarihsel süreci sınıflar üstü gerçekleştirmiş gibi pazarlar. Enternasyonal Komünistler ise; tarih sahnesine çıktıkları günden bugüne her kavrama, her olguya sınıfsal olarak ba-

karlar. Hele ki cumhuriyet gibi burjuva çağa ait olan, kapitalizmle birlikte ortaya çıkmış bir kavramdan bahsediliyorsa...

Mevcut siyasal atmosfer, hangi yönden eserse essin, meseleye emekçilerin ve ezilenlerin cephesinden bakarlar. Bu makalemizde de cumhuriyetin ne olup ne olmadığını, 29 Ekim'de kurulan Cumhuriyet'in emekçilere ve ezilenlere ne getirdiğini irdeleyeceğiz. Sosyalist solun önemli bir gövdesinin dilinde, beş vakit okunan bir dua gibi tekrarlanan "Cumhuriyetin kazanımlarına sahip çıkmak gerekir" şiarını inceleyeceğiz. Peki neydi bu cumhuriyetin kazanımları? Cumhuriyetin kazanımları olarak sunulan olguların hangi sosyal sınıfın kazanımları olduğu sorusunu mercek altına alacağız.

CUMHURİYET NEDİR NE DEĞİLDİR?

Mutlak iktidar demokratik cumhuriyette daha emin ellerdedir. Burjuva cumhuriyetteki, siyasal iktidardaki kusurlar ve krizler, her zaman kapitalizmi direkt olarak sarsmamaktadır. Çünkü burjuvazinin cumhuriyette manevra alanları geniştir. Burjuvazi yönetim krizlerine girdiğinde mevcut siyasi aktörleri değiştirebilmekte, bu yöneticileri tüm topluma seçtirerek toplumsal rıza ve motivasyon üreterek kabuk değiştirebilmektedir. Böylece öfkelerin sistemin kendisine gelmesine mani olmaktadır. Burjuva cumhuriyetler emekçi sınıfların radikal mücadeleleri karşısında onlara belli tavizler verebilme esnekliğini göstererek sistem içerisinde tutabilmektedir. Bununla da yetinmeyerek emekçi sınıfların mücadeleyle kazanmış oldukları tüm hakları kendisi başışlamış gibi lanse etmekte var olan temel hak ve hürriyetlerin cumhuriyetlerin olmazsa olmazıymış gibi bir manipülasyonda bulunarak, emekçi sınıfların hafızasından onların mücadele geçmişini silmeye çalışmaktadır. Oysaki bugün seçme seçilme hakkından, teşkilatlanmaya, ücretli izin gününe, sosyal güvenceye, kadınların seçme seçilme hakkına, eğitim, boşanma, kürtaj gibi en temel haklara dahi sınıf savaşlarının bir sonucu olarak ulaşılmıştır. Burjuvazi, sürekli hukuk ve demokrasi fetişizmi yapar. Memnun kalınmayan her şeyin parlamenter demokrasi ve hukuk yoluyla değiştirilip düzenlenebileceğinin propagandasını yaparak, cumhuriyete her koşulda sahip çıkılmasını ister. Düzene sığmayan radikal mücadeleleri ise demokrasiye, hukuka, cumhuriyete ve tüm topluma karşı işlenen suçlar olarak şeytanlaştırıp, devletin baskı aygıtlarıyla bertaraf etmeye çalışır. Kısacası cum-

huriyet yalnızca burjuvazinin kendi kendisini özgürce yönetebilmesidir. O yüzden ki cumhuriyet burjuvazi için en ideal en modern yönetim şeklidir. Fakat unutulmaması gereken can alıcı nokta şudur ki; burjuvazi için en ideal olan sistem emekçiler ve ezilenler için aynı anlamı taşımaktadır. Lenin'e dönecek olursak

“Cumhuriyet hangi biçimlere bürünürse bürünsün, isterse en demokratik cumhuriyet olsun, bir burjuva cumhuriyetse, onda toprağın, fabrikaların özel mülkiyeti sürüyorsa ve özel sermaye toplumu ücretli kölelik içinde tutuyorsa, bu devlet birilerinin diğerlerini ezmesi için bir makinedir”

BİR ASIRLIK CUMHURİYET KİMİN CUMHURİYETİYDİ?

Burjuvazinin tüm fraksiyonları ve onların türküsüne vokâl yapan 2. Enternasyonal artığı sosyal şoven sosyalist gruplar cumhuriyet kazanımlarından ve değerlerinden bahsederken aynı somut olgu ve kavramları sıralamaktadır. İlericilik, aydınlanmacılık, laiklik, hukukun üstünlüğü, bağımsızlık, demokrasi vs vs ...

Bu kavramlara Patronsuz Dünya sayfalarında daha önce uzunca değindik. Makalemizin bu bölümünde yalnızca Cumhuriyet'in payından emekçilere ve ezilenlere ne düştü sorusunu irdeleyeceğiz. Bu sorunun cevabı aynı zamanda “29 Ekim kimin Cumhuriyeti?” sorusunun da cevabıdır.

29 Ekim'le kurulan Cumhuriyet, 19. yüzyılın sonlarına dayanan işçi mücadelelerinin, sosyalist teşkilatlanmaların tüm kazanımlarını yerle bir ederek işçi sınıfının üzerinde demir yumruklu burjuva diktatörlüğü uygulandı. Tüm işçi teşkilatları, sosyalist örgütlenmeler, grev hakları, basın yayın, propaganda, örgütlenme hakları lav edildi. Şöylem olarak dahi işçi sınıfından bahsetmek yasaklı hâle geldi. Yeni Cumhuriyetin resmî görüşüne göre “Türkiye sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir topluluktur”. İşçi sınıfının 1923 öncesinde kazanmış olduğu haklara tekrar kavuşması 1960'lı yılları buldu. Kısacası bu Cumhuriyet işçi sınıfına burjuvazinin kölesi olmak dışında hiçbir şey katmadı.

Anadolu'nun müslüman olmayan yerli ve kadim halklarının hikayesi, Türk sermaye devletinin ve Türk burjuvazisinin mayasındaki karakteristik özellikleri yansıtır. Bu topraklara dair bir hikaye anlatılacaksa eğer,

Türk sermaye devletinin ve milli burjuvazinin nasıl oluştuğu sorusuna cevap arayacaksak eğer 1915 yılından başlamalıyız. 1915'te yaşanan Ermeni, Asuri (Süryani, Keldani, Arami) soykırımları ile başlayıp 1923'e gelen süreç... TC'nin yağma talan, katliam üzerine kurulan Osmanlı despotizminin devamı olan bir halklar hapishanesi olduğu gerçeği bu gibi karşımıza çıkar. Ermeni, Asuri (Süryani, Keldani, Arami), Pontus Rumlarını soykırımdan geçiren kadroların önemli bir bölümü yeni Cumhuriyet'i kuran kadrolardır. Bir milyondan fazla Rum Ege ve Pontustan Yunanistan'a sürüldü. Aynı şekilde Yunanistan'dan bir o kadar müslüman halk Anadolu'ya sürüldü. Adına mübadele denen bu süreç yüzyıllardır yaşadıkları topraklardan halkları söküp hiç bilmediği bir coğrafyaya zorla sürmenin adıydı. Anadolu'nun dörtte birini oluşturan gayri müslümler 29 Ekim'le birlikte nüfusun yalnızca yüzde birini oluşturur seviyeye geldi. Yurtlarından kazınan Anadolu'nun hristiyan halklarının malları, toprakları doğmakta olan yerli Türk burjuvazisinin servet kaynağı oldu. TC devrimci bir burjuvazinin siyasi mücadelesi sonunda doğmamakla birlikte, katliamcı, soykırımcı, leşçi bir burjuvazinin devlet eliyle oluşturulmasının ürünü olarak doğmuştur. Geriden kalan yüzde birlik azınlık halklar hiç bir zaman vatandaş olarak görülmedi. Onlara savaş esiri muamelesi yapıldı. Cumhuriyet azınlık halklara her zaman devlet eliyle ırkçılığın kö-rüklendiği, dışlanan, azınlık haklarının sürekli hiçe sayıldığı, ırkçı saldırı ve pogromların eksik olmadığı, yaşam hakkının sürekli tehlikede olduğu bir yaşam verdi.

Alevilere gelince, bu Cumhuriyet her ne kadar laiklikten dem vursa da sunni müslüman olmayan tüm inanç gruplarına karşı cadı avı başlattı. Aleviler bu durumdan hâlâ payını almaktadır. "Laik" Cumhuriyet'le birlikte cem evleri illegal ilan edildi. Yıllarca devlet eliyle aleviler nefret objesi olarak sunuldu. Bu politikaların sonucu olarak Cumhuriyet tarihinde alevilere karşı pogromlar, katliamlar eksik olmadı.

Kürtlere gelirsek eğer, varlıkları rededildi, dilleri yasaklandı, imha, inkar, red politikalarıyla sindirilmeye, yok edilmeye çalışıldılar. Cumhuriyet'in ilk yıllarından günümüze kadar Kürt halkına karşı katliamlar ve kirli savaş hiç bitmedi ve hâlâ varlığını sürdürmektedir. TC'nin kuruluş tapusu olarak öne sürülen Lozan Antlaşması Kürdistan'ın dört parçaya bölünüp

sömürgeleştirilmesinin adıdır. 29 Ekim'de kurulan Cumhuriyet, ırkçı temellere dayanan, Türk-sunni müslümanlık dışında hiçbir etnik ve dinsel kimliği tanınamamakla birlikte onlara karşı savaş açan, emekçi sınıfları devletin baskı aygıtlarıyla burjuvazinin kölesi yapan, söylem düzeyinde dahi işçi sınıfından bahsetmenin suç olduğu eli kanlı burjuva diktatörlüğüdür. Peki Türkiye sosyalist solunun önemli bir gövdesinin dilinden düşürmediği, kendisine görev olarak biçtiği Cumhuriyet'in kazanımlarına sahip çıkmak derken kastedilen neydi? Cumhuriyet'in ilk yıllarının hangi dönemine dönmek isterler?

Eğer dünyaya emekçilerin ve ezilenlerin penceresinden bakacak olursak bu cumhuriyetin sahip çıkılacak bir kazanımı yoktur. Eğer dünyaya ayrıcalıklı sınıfların katmanların penceresinden bakacak olursak, burjuvazinin, toprak sahiplerinin, kentli devlet bürokrasisinin, küçük burjuvazinin savunması gereken çok fazla cumhuriyet kazanımı vardır.

Bugün cumhuriyet, burjuvazinin muhalefetteki kliğinin ihtiyaç duyduğu şeydir. AKP dönemiyle kaybettikleri eski ayrıcalıkları kazanmak onların tek dertleridir. Programları ise genişletilmiş parlamenter demokrasidir.

İşçi sınıfına ekmek kadar su kadar lazım olan şey; aşağıdan yukarıya örgütlenmiş sovyet organlarına dayanan daha baştan sönmülmeye yüz tutmuş bir işçi devletidir. Bunun yegâne aracı da Enternasyonal Komünist Partidir. Yegâne stratejisi ise sürekli devrim programıdır.

Herkes kendi bayrağının altına; burjuvazinin dışkısında ilerçilik, aydınlanmacılık boncuğu arayanlar, burjuvaza parlamenterizm bayrağı altında sosyal şoven nutuklar eşliğinde İzmir Marşı okumaya!

İşçi sınıfının devrimci gücüne inananlar enternasyonal komünizmin kızıl sancağı altında Enternasyonal Marşı okumaya!

Kahrolsun Ezen Ulus Şovenizmi!

Özgürlük Savaşan İşçilerle Gelecek!

Ya Sürekli Yıkım Ya Sürekli Devrim!

Vardık Varız Var Olacağız!

Komünist Bir Dünya Kuracağız!

KEMALİST HURAFELERE MARKSİST YANITLAR

Enternasyonal Komünist İşçi Birliği

Takvimler 29 Ekimleri gösterdiğinde tüm devlet erkani, burjuvazinin tüm kesimleri Türk sermaye devletinin kuruluşu olan Cumhuriyet Bayramını büyük bir coşkuyla kutlarlar. Burjuvazi için kutlanılmaya değer önemli bir zaferdir çünkü Ekim Devrimi'nin yarattığı devrimci dalganın boğazlanması sonucunda kurdukları iktidar neredeyse bir asırdır ayakta durmaktadır. Burjuvazinin ve düzenin tüm unsurlarının bu günü bayram olarak kutlaması eşyanın tabiatı gereğidir. Anormal olan ise kendisini devrimci, sosyalist, komünist diye adlandıran kesimlerin radikal bir şekilde kemalizm savunusu yapmalarıdır. Özellikle Erdoğan rejimi burjuvazinin kemalist kliğini bertaraf ettikçe sosyalist solun önemli bir gövdesi kendi siyasal meşruiyetini kemalizmin argümanları üzerinden var etme yolunu izlemektedir. Yaklaşık bir asırdır kemalizm üzerine öyle hurafeler türetilmiştir ki, adeta “kemalizm” adı altında yeni bir din yaratılmıştır. Üretilen bu hurafeler öylesine etkili olmuştur ki, kendisini marksist olarak tanımlayan siyasi odaklar da bu hurafeler zincirini sistematik olarak devrimci saflara taşıyarak, işçileri, gençleri düzenin resmî ideolojisiyle barıştırma işlevi görmüştür. Bu makalemizde kemalizmin yaklaşık bir asırdır tekrarladığı en belirgin hurafelere marksist cevaplar vereceğiz.

ANTIEMPERYALİZM

Bu hurafe en tehlikeli ve en etkili olanıdır. O yüzdendir ki en fazla hesaplaşılması gereken hurafe budur. Neredeyse sosyalist solun tamamı bu hurafeyi ama açıktan ama utangaçça savunarak Türk sermaye devletinin resmî ideolojisi olan kemalizme meşruiyet katmakta, emekçi sınıfların gözünde sempati kazandırarak bilincini bulandırmaktadır. Anti emperyalizm kavramını muğlaklaştırarak tüm düzen unsurlarının kullanabileceği ne idüğü belirsiz bir kavrama dönülmesine zemin hazırlamaktadır. 1923 kemalist burjuva diktatörlüğü ile birlikte, öyle Mustafa Kemal efsaneleri ve fetişizmi yaratılmıştır ki; yıllarca adeta doğaüstü güçleri olan bir kahraman ve her anlamda tartışılmaz dünya lideri miti olduğu belleklere kazınmıştır. Mustafa Kemal'i eleştirmek suç kapsamında tutulmuştur. Makalemizin bu bölümünde Kurtuluş Savaşı ve Mustafa Kemal'in şahsında cisimleşen antiemperyalizm efsanelerini ele alacağız. Mustafa Kemal efsanelerinin en önemli argümanları bu alanda üretilmiştir. Emperyalizme karşı büyük zafer kazanan, yedi düveli alt eden, tüm dünya halklarının emperyalizme karşı savaşında ilham aldığı, antiemperyalist, halkçı lider Mustafa Kemal miti o kadar kök salmıştır ki, kendisine Mustafa Kemal'in kurduğu burjuva cumhuriyeti devrimci yöntemlerle yıkma misyonunu biçen "komünistler" dahil, kimileri açıktan, kimileri ise utangaçça bu miti desteklemektedirler.

Milli mücadele ile ilgili öyle bir algı yaratılmıştır ki; sanki Türkiye, Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri gibi asırlar süren bir sömürgecilik döneminden, ulusal bir ayaklanma ile bağımsızlığını kazanmış bir ülke algısı yaratılmıştır. Hâlbuki Osmanlı hiçbir dönemde sömürge bir ülke pozisyonuna düşmemiştir. Son dönemde bilhassa Düyun-u Umumiye borçlanmasıyla birlikte Batı'nın yarı sömürgesi konumuna düşmüştür. Kurtuluş savaşı tarihi; resmî ideolojinin anlatımının tarihsel perspektifinde 1914 Dünya Savaşı'ndan bağımsız olarak ele alınır. 1914 Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın ele alınmasının, tarihi 1915 Çanakkale Savaşı'ndan başlamaktadır. Herşeyden önce Osmanlı, Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'na, kaybetği toprakları tekrar geri kazanmak için girmiştir. Özü itibarıyla Osmanlı bu savaşa emperyalist hedefler doğrultusunda girmiştir. Savaşın sonunda bu hedefleri suya düşünce kendi sonu hızlanmıştır. Çöküş süreci Osmanlı'yı fiili bir işgalin içine sokmuştur. Fiili işgalden

kurtulma hamlesi olarak kurtuluş savaşı başlamıştır. Bu noktada Türkiye'nin imdadına yetişen Bolşevik Devrimi olmuştur. Bolşevik Devrimi'yle birlikte dünya dengeleri alt üst olmuştur. Rusya'nın savaştan çekilmesiyle birlikte, dünyada bolşevizm prestiji hızla parlama sürecine girmiştir. Bu süreç emperyalizmi krize boğmuştur ve bu krizden arınma yolu olarak Dünya Savaşı bitiş sürecine doğru ilerlemiştir. Almanya'da devrim süreci başlamasıyla birlikte, doğu ülkelerinde bolşevizme sempati hızla büyümekteydi. Emperyalizmin hedefi değişmişti; bolşevizmin dünyada yayılmasını engellemek. Bunun için savaşı bitirmekten başka çare yoktu. Doğuda bolşevizmin yayılmasını engellemek için; işgalden ziyade, Batı'nın siyasi kutubunda yer alacak ülkelere ihtiyaç vardı. İngilizlerin desteğini yitiren ve kendi ordusunun içinde bolşevizmden etkilenmiş isyanlarla boğuşan Yunanistan'ın, Anadolu'da barınma şansı kalmamıştı. Cumhuriyetin 50. yılı vesilesiyle Milli Şef İnönü konuşmasında bu durumu şöyle açıklar: "İstiklal mücadelesinin başarısında esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur." [Paradigmanın iflasi, sayfa:33 aktaran Fikret Başkaya]

1923 ile birlikte antiemperyalizm destanları yazan yeni rejim, tüm devlet ve toplum yapısının inşasında Batı emperyalizmine göre kendisini uyarlamıştır. Cumhuriyet ile başlayan dönem Batı emperyalizmiyle hesaplaşma değil, tam tersine siyasi, ekonomik ve toplumsal hayatın Batı kapitalizmine göre dizayn edilmesi ve emperyalizmin yerel bir temsilcisi olma süreciydi. Bu süreç resmî ideolojinin tarihsel referansları tarafından, büyük aydınlanma ve devrim süreci olarak pazarlanmıştır.

Maalesef ki, Türkiye sosyalist hareketinin önemli bir kısmı bu süreci burjuva devrimi olarak selamladı. 1923'ün devrim olup olmadığını makalenin ilerleyen bölümlerinde irdeleyeceğiz. Kurtuluş Savaşı'yla ilgili üretilen en önemli efsanelerden biri de, Türk tarihinin en büyük milli seferberlik olduğu teziydi. Bu tez de hiç resmî ideolojinin anlatığı gerçek gibi değildir. 1912 yılından başlayarak, bir cepheden diğerine koşan emekçi halk, her anlamıyla çökmüştü. 1914 yılında patlak veren Birinci Dünya Savaşı'yla birlikte, 1923'e kadar hiç ara verilmeden savaşlar devam etmiştir. Ülkedeki erkek nüfusu hızla düşmüş, açlık ve kıtlık boy vermiştir. Savaşa katılımı arttırmak için; ağa, şeh, molla gibi feodal kişilerin

prestijlerini kullanarak, savaşmak için rıza üretilmeye çalışılmıştır. Tüm çalışmalara rağmen istenilen başarı elde edilememiştir. İkna yöntemiyle rıza üretme süreci, zor ve baskı yoluyla rıza üretme sürecini beraberinde getirdi. Milli seferberliğe uymayanlara yaptırım getirmek için Büyük Millet Meclisi'ne verilen kanun teklifindeki bazı maddeler şunlardır:

3. Seferberlik emrine uymayanların mallarına el koyulur, evi yakılır, ailesi sürülür ve inat edenler yakalanınca idam edilir.

4. Birliğinden silahlı veya silahsız olarak kaçanlar hakkında 3. madde hükmü tatbik edilir.

5. Her köy ihtiyar heyeti kendi köylerindeki kaçakları yakalamaya ve hükümete teslim etmeye mecburdurlar. Bunda kasıt ve gevşekliği anlaşılana 3. madde hükümlerince cezalandırılır.

6. Kaçakları saklayanlar ve kaçmalarını teşvik edenler ve kolaylık gösterenlerin mallarına el koyulur, evi yakılır, aileleri sürülür.

(Fikret Başkaya'nın "Paradigmanın İflası" kitabınının 46. sayfasından alınmıştır.)

Resmî ideolojinin anlatığı tarihte; milli seferberlik efsanesinde devletin zor aygıtıyla rıza üretme sürecinden hiç bahsedilmemiştir. Tarihin tozlu raflarında saklı tutulmaktadır. Kemalizme yönelik üretilmiş olan antiemperyalizm efsaneleri resmî tarihin ürettiği hurafeler zinciridir. Sosyalist hareket bu hurafelere karşı hep soldan yedeklenen bir pozisyon takınmıştır. Emperyalizmi dize getirdiğini iddia eden kemalist resmî tarih, 1923'ten sonra emperyalist-kapitalist dünyanın yerel bir temsilcisi olmak için başlattığı seferberliği ise "Muasır medeniyetler seviyesine ulaşmak" için gerçekleşen devrimler zinciri olarak pazarlamaktadır.

YURTTA SULH CİHANDA SULH

İlköğretimden, yüksek öğretime kadar hayatın her alanında bu hurafe tekrarlanmıştır. Mustafa Kemal'in ne kadar barışçı bir lider olduğu, tüm halkı kucakladığıyla ilgili hurafeler günümüzde de hâlâ tekrarlanmaktadır. Öncelikle hiçbir dönem kemalizm yurttan sulh sağlamamakla birlikte kendi çizdiği vatandaş profiline uymayan her kesime karşı dur durak bil-

meyen bir savaş yürütmüştür. Herşeyden önce TC, Osmanlı'dan radikal bir kopuşun ürünü değildir; Osmanlı'nın emperyalist-kapitalist düzene göre restorasyonunun ifadesidir. TC devleti de burjuvazisi de soykırım ve talan üzerinden kurulmuştur. Türkiye burjuvazisi 1915'teki Ermeni soykırımından sonra Ermenilerin mülklerinin talanı üzerinden ete kemiğe bürünmüştür. TC'yi kuran kadrolar 1915 Ermeni soykırımında aktif rol oynayan kişilerdir. Ermeniler ve gayrimüslüm azınlıklar her dönem düşman ilan edilmiş, günümüzde de bu düşmanlık ve ırkçılık varlığını sürdürmektedir. TC'nin kuruluşu Ekim Devrimi'nin yarattığı devrimci dalganın boğazlanması üzerinden şekillenmiş burjuva cumhuriyettir. Bu cumhuriyetin ilk siyasal cinayeti Mustafa Suphi ve 15'lerin katliamıdır. Bu katliam kemalist rejimin sınıfsal karakterinin en açık ifadesidir. 1923'le birlikte devrimci komünist fikirlere ve işçi sınıfının mücadelesine karşı cadı avı kesintisiz şekilde sürmüştür. 1908'de ilk sendikalar, işçi teşkilatları, legal sosyalist partiler kurulmuştu bununla birlikte işçi sınıfının grev ve örgütlenme özgürlüğü vardı. 1923'ten sonra değil işçi sınıfının teşkilatlanma hakkı, sınıflardan bahsetmek bile yasaklanmıştı. İşçi sınıfının tüm kazanımları lağvedilmiş, üzerinde ağır baskılar oluşmuştur. Cumhuriyet; işçiler, yoksul köylüler ve devrimci komünistlerle hiçbir zaman sulh içinde olmamıştır. Her zaman onlara karşı amansız sert mücadeleler yürütmüştür. Cumhuriyet Kürtlerle de hiçbir zaman sulh içinde olmamıştır. Kürt halkının inkarı üzerinden resmî ideolojisini var etmiştir. Kürtlere karşı yaklaşık bir asırdır imha, inkar, red, asimilasyon, katliam politikaları izlemiştir. Bu anlayış kalıcı devlet refleksine dönüşmüştür. Günümüzde de tüm şiddetiyle varlığını devam ettirmektedir. Kemalist burjuva diktatörlüğü gerçekleştirdiği tüm katliamlarını gericiliğe karşı mücadele adı altında meşrulaştırmıştır. Sözü kısası cumhuriyet hiçbir zaman Kürtlerle, gayrimüslim azınlıklarla, devrimci komünistlerle, işçiler ve yoksul köylülerle sulh içinde olmamıştır. Bu devlet geleneği 96. yılında da varlığını sürdürmektedir.

PADİŞAHIN KULUYDUK CUMHURİYET SAYESİNDE YURTTAŞ OLDUK

Bu hurafe her resmî bayramda ve her kemalizm güzellemesinde mutlaka kullanılır. Özellikle Erdoğan diktatörlüğünün kök salmasıyla birlikte daha

sık dile getirilmeye başlanmıştır. Sosyalist solda bu hurafeyi çok sık tekrarlayan bir pozisyon almaktadır. Öyle çarpıtılmış bir hurafedir ki bu 600 yıldır marabaydık, padişahın kuluyduk, kendi hür irademizle düşünme ve yaşama hakkımız dahi yoktu, cumhuriyet geldi elindeki sihirli değnekle bizi yurttaş ilan etti. Böylece tüm hak ve hürriyetlerimizi bize bağışladı, kadınlarımızı özgür kıldı, marabalarımızı özgür birey yaparak kanun önünde hepimizi eşit yurttaşlar hâline getirdi. Halk tabanından hiç böyle talep dahi yoktu, çünkü halk bunu talep edecek yetiye sahip değildi. İsteseydi padişah olabilecek “Büyük Kurtarıcı” Mustafa Kemal Paşa, tüm bunları reddederek halk için, halka rağmen bizleri özgür yurttaşlar yaptı. Resmî tarihin bu konudaki fikriyatının özeti budur. Öyle bir Mustafa Kemal miti yaratılmıştır ki adeta doğaüstü güçleri olan mesih gibi tasavvur edilmiştir. Atatürk'ün büyük devrimleri olarak sunulan reformlar iddia edildiği gibi toplumda köklü değişikliklere yol açmamıştır. Değişikliklerin tamamı üst yapıda gerçekleşmiştir, tutucu ve savunucu hiçbir gücü kalmamış küf tutmuş devlet kurumlarını kapitalist dünyaya göre yeniden uyarlamıştır. Atatürk devrimleri olarak sunulan her şey, Osmanlı'nın çürümüş devlet organlarının köklü restorasyonundan başka bir şey değildir. Osmanlı döneminde ülkeyi yöneten ve yönetimde tek söz sahibi olan mutlak iktidar Osmanlı hanedanlığının kendisiydi. Hanedanlık sistemi komple varlığını devam ettiremez ölümcül bir kokuşmanın içine girince hanedanlık tamamen kaldırıldı. Yerine gelen Cumhuriyet ise tek partili, tek liderin şahsında cisimleşen parti devlet oligarşisinden başka bir şey değildir. Cumhuriyetin ilk yıllarında CHP'nin il başkanları aynı zamanda o ilin valileriydiler. Tüm yönetim Mustafa Kemal'in şahsında cisimleşen bürokratik emir komuta zinciriydi. Hanedanlığın yerine ikame edilen parti devlet oligarşik yapısı, kapitalistleşme atılımları gerçekleştirmekte, devlet ve bürokasi eliyle burjuvaziyi büyütmekteydi. Emekçi sınıfların 1923 öncesindeki tüm hakları gasp edilmiş, tüm teşkilatları lağvedilmiş, siyasal önderlikleri katledilmiş, ülkenin; sınıfsız, tezatsız, kaynaşmış bir toplum olduğu ilan edilerek, sınıflardan bahsetmek yasaklanmıştı. Emekçi tabakalar kapitalist atılım için en ağır şartlarda çalışmakta, kırlarda ise herhangi bir toprak reformu gerçekleşmemekte ve devlet toprak ağalarını koruyup kollamakta, yoksul köylülere sürekli olarak yeni vergiler gelmekteydi. Bu düzene en ufak itirazı olanlar rejimin kalkını hâline gelmiş

İstiklal Mahkemelerinde yargılanmakta, idama kadar giden ağır cezalarla karşılaşmaktaydı. Bu sistemde kulluğun adı kalkmış yerine burjuva demokratik bir kavram olan yurttaşlık kavramı getirilmişti. Yurttaş olmanın da temel özellikleri vardı. Kemalist rejime sınırsız itaat, Türklüğü kabul etmek (Türkiye’de yaşayan herkes Türktür, aksini iddia edenin kellesi İstiklal Mahkemelerinde bedenlerinden ayrılır), sunni müslümanlık dışında hiçbir mezhepten bahsetmemek, dev ekonomik atılımlar için yılmadan çalışmak. 1950’lere dek bu tek partili model fiili olarak sürdü. Bu sistem yaklaşık bir asırdır kemalist hurafe okuyucuları tarafından padişahlık kalktı demokratik cumhuriyet geldi, padişahın kuluyduk şimdi ise demokratik cumhuriyetin yurttaşsız olarak okundu. Sözün kısası kulluk sadece biçim değiştirdi, sistemin üst yapısında değişiklikler oldu alt yapısında aynı sistem islami kavramları bırakıp burjuva kavramları kullanarak varlığını sürdürdü.

SOSYAL DEVLETÇİLİK

Kemalizm üzerine söylenen bugünlerde de sıkça tekrarlanan önemli hurafelerden biri de kendisine özgü bir ekonomi modeli icat ederek dünyaya örnek olduğu iddiasıdır. Bu özgün kemalist ekonomi modeli sosyalizm yolunu seçmeden kapitalizmi aşan, tüm halkın çıkarlarına olan sınıfsız, tezatsız, kaynaşmış bir topluluk olduğu hurafesiydi. Bu hurafeye göre kemalizm insanlığa kapitalizm ve sosyalizm dışında yeni bir medeniyet projesi sunmaktaydı. Lakin dünyayı kurtaracak olan olan bu modelin bir doktrini, bir teorisi yoktu. Çünkü kemalizm pratiğin ideolojisiydi, öyle doktorinler yazarak kaybedecek zamanı yoktu. Kemalizm öyle bir model bulmuştu ki; üretim araçlarını kolektif mülkiyete çevirmeden imtiyazsız ve sınıfsız bir topluluk yaratmıştı. Resmî tarih kitaplarında bu model, kapitalist, emperyalist olmayan yoldan bütün halkın yararına olan sınıf çelişkilerini sosyalizme başvurmadan bitiren karma ekonomi efsanesi olarak sunuldu. Yıllarca Türkiye solunun önemli bir kısmı bu hurafeyi referans göstererek Mustafa Kemal’e halkçı bir sosyalizm gömleği giydirmeye çalıştı. Peki neydi bu karma ekonomi efsanesi ve bu efsanenin düğümlendiği altı oktan biri olan “Devletçilik” ilkesi?

Bu hurafeyi gün yüzüne çıkartmak için, kemalist cumhuriyetin tüm ekonomi politikalarının şekillendiği İzmir İktisat Kongresi’ni mercek altına

olarak işe koyulmak gerekmektedir. 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihleri arasında gerçekleşen İzmir İktisat Kongresi ve o kongrede alınan kararlar, yeni kurulan Cumhuriyet'in ekonomi modelinin hangi yönde ilerleyeceğinin en açık ifadesi olmuştur. 1923'te gerçekleşen İzmir İktisat Kongresine katılanlar ticaret burjuvazisi ve köy ağalarından oluşmaktaydı. Emekçi tabakadan kimse temsil edilmediği gibi, emekçi sınıflar lehine en küçük bir reform önerisi dahi gelmemiştir. 1930'lardaki ekonomik buhrana kadar devletçiliğin adı dahi ağızlara alınmamıştır. Mustafa Kemal kongrede hedef olarak "Memlekete milyonlar hatta milyarlar yetiştirmeye çalışacağız" vaazını vererek, yeni kurulan Cumhuriyet'in hangi sınıfın cumhuriyeti olacağını ve nasıl bir ekonomik model uygulanacağını açık bir şekilde ortaya koymuştur. İzmir İktisat Kongresi'nde alınan tüm kararlar, liberal ekonomi modeli uygulanacağını ve asli hedefin güçlü bir burjuva sınıfı yaratmak olduğu bunun için devletin tüm imkânlarını seferber etmek olarak kodlanmıştır. Bu hedef 96 yıllık Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomi alanındaki asli devlet politikası olmuştur. İktidarlar değişmiştir fakat bu asli politika her zaman varlığını korumuştur. Bu kongrede emekçi sınıflar ve yoksul köylüler lehine reformlar tasarlamak şöyle dursun boş ve sahipsiz çiftlik topraklarının dağıtılması teklifi dahi, mülkiyet hakkına tecavüz sayılarak gürültü kopartılmış ve şiddetle reddedilmiştir. Kongreyi oluşturan ticaret burjuvazisi ve toprak ağalarının tüm taleplerini Mustafa Kemal direnmeden kabul etmiştir. Bu konuyla ilgili Mustafa Kemal kongrede şöyle bir konuşma gerçekleştirmiştir:

Ticaret hakkındaki düşüncelerimi iki şekilde tespit ediyorum. Birincisi bugüne ait düşünceler diğeri ise geleceğe ait düşünceler. Bugün için düşündüğüm yegâne şey kapitülasyonlardır, yarına ait olan Türkiye ticaretinin, dünya ticaretiyle rekabet edilmesi için düşünülmesi gereken şeyleri elbette siz tüccarlar benden daha iyi bilirsiniz.

[Kemalist Devrim ideolojisi syf:60 Emin Türk Eliçin]

Ticaret burjuvazisine verilen açık çek doğrultusunda hızlı bir liberalizasyon süreci başlamıştır. Bu sürece Osmanlı'dan aktarılan tekellerin önemli bir kısmı yabancı şirketler olmak üzere özelleştirme süreci başlamıştır.

**Tuz: Anonim bir şirkete*

**Benzin (Standard Dİl CO) Amerikan Şirketine*

**İspirto ve Akülü İçecekler 1927'de yedek bir Polonya şirketine*

**Limancılık devlet ve özel karması anonim şirketlere*

**Devlet demiryolları yabancı şirketlere ihale edilmiştir.*

[Kemalist Devrim İdeolojisi syf:61 Emin Türkelçin]

Yedi düveli, dünya emperyalizmini dize getirmekle övünen Kemalist hurafeciler, daha Cumhuriyet'in ilk aylarında Osmanlı'dan kalan tekelleri yabancı tekellere sattıkları gerçeğini nedense hep hasıraltı ederler. 1927'de çıkarılan "Teşviki Sanayi" kanunu ile sermaye sınıfına olağanüstü haklar ve ayrıcalıklar tanınmıştır. Kemalist hükümet herşeyini sermaye sınıfının büyümesi için seferber etmiştir. Sermayeye tanınan imtiyazlar şu şekilde sıralanabilir:

1-) *İşletme kuracaklara parasız arsa vermek.*

2-) *Birçok vergilerden muaflık*

3-) *Yatırım malzemesi getirenlere gümrüksüzlük*

4-) *Bunları taşımak için vapur ve tren tarifelerinde %30 indirim.*

5-) *%10 daha pahalı da olsa, devlet daire ve kurumlarına yerli malı alma yükümlülüğü"*

[Kemalist Devrim İdeolojisi syf:60]

Dönemin liberal ekonomi savunucusu Mustafa Kemal'in kurdurduğu Serbest Fıkra'nın kurucu başkanı Fethi Okyar dahi devletin sermaye sınıfı için bu düzeyli bir seferberliğe girmesine tepki göstermiştir. "Bizde devletçilik devlet sermayesinin hususi adamlar vasıtasıyla kullanmak şeklinde tecelli ediyor." Teşviki Sanayi kanunundan sonra sermaye sınıfı devlet hanesini soyarak büyümekte, spekülasyon yaparak halkın elindeki malları yok pahasına almakta, devletten sınırsız yardım almasına rağmen ondan beklenen ulusal kalkınma olarak tariflenen sanayileşme hamlesini gerçekleştiremeyerek başarısızlığa mahkûm olmuştur. Bu başarısızlığın üzerine 1928'de başlayan küresel ekonomik buhranın yıkıcı etkileri Türkiye'ye de gelmiştir. Dünya burjuvazisi o dönem bu krizden kurtulmak

için zorunluluğun ürünü olarak Keynesçilik ekonomi modeli gelişmiştir. Devlet parasıyla girişimler yapmak projesi büyük hüsrarla sonuçlanınca, devlet burjuvaziyi kurtarmak için ekonomiye el atmak zorunda kalır. Zorunluluğun ürünü olarak devletçilik ortaya atılmıştır. Devletçilik kemalist rejim tarafından; yerli burjuvazinin yapamadığını devlet eliyle yapılması olarak tanımlanmıştır. Artık sanayileşme atılımı istenilen seviyeye ulaşana kadar geçici olarak devletçi politikalar uygulanmaya karar verilmiştir. Bu süreç iktisadi kurtuluş savaşına benzetilerek, emekçi tabakanın azimle kararlılıkla çalışması gerektiği yönünde devlet propogandası sürekli olarak yapılmıştır. Bu süreçte Mussolini'nin faşist İtalya'sından iş yasaları alınmıştır. Bu iş yasalarında işçi sınıfının hiçbir sosyal hakkı yoktur. Hatta işçi sınıfından bir sınıf olarak bahsetmek ağır suçlar kapsamına sokulmuştur. Örgütlenme, sendika, grev, ücretli izin, vardiya vb tüm haklardan yoksun bir şekilde işçi sınıfı köleliğe mahkum edilmiştir. 1930-37 arasında hedeflenen sanayileşme atılımlarının birçoğu istenilen hedefe ulaşmıştır. Fakat işçi sınıfının ve yoksul köylüler için bu hedefin karşılığı açlığa mahkum olmaktı. Kemalist hurafelerin iddia ettiği gibi hiçbir sosyal devletçilik ve halkçı ekonomi politikası uygulanmamıştır. Emekçi sınıfların devlet baskısıyla sırtına binilerek iliği kemiği sömürülerek sanayileşme atılımları gerçekleşmiş, devlet eliyle yerli bir burjuvazi yaratılmıştır.

**YÜZ YILLIK BU CUMHURİYET
KİMİN CUMHURİYETİ?**

YÜZ YILLIK BU CUMHURİYET KİMİN CUMHURİYETİ?

Köz

29 Ekim 2023'te Türkiye Cumhuriyeti yüz yaşına basıyor.

Katliam ve talan üzerine kurulu bu burjuva diktatörlüğünün yüzüncü yaşını kutlamakta beis görmeyenlerin bu yıl 29 Ekim'i her zamankinden daha büyük bir coşkuyla karşılayacağına hiçbir kuşku yok. Hatta 29 Ekim'i bugünün siyasal koşullarına adapte ettiklerini söyleyip “gericilere” karşı ona ilerçilik atfedilenler 29 Ekim'i kutlayabilmek için yeni manalar yaratıyor, yeni önemler atfediyor. Gerek programatik görüşlerinde gerekse gündelik mücadelede hâkim sınıfın görüşlerinin açık biçimde tesiri altında kalanlar kendi konum ve tutumlarını gerekçelendirmek için tarihe dönüp Türkiye'de 1923'te kurulan Cumhuriyet'in ve onun kuruluşuna ön gelen sürecin “ilerici” yanlarını bulmaya, ona ilerçilik atfetmeye giderek daha fazla meylediyorlar. Resmî tarih tezlerinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna dair bizzat devlet tarafından oluşturulan resmî anlatının solun muhtelif kesimlerince bu denli sahiplenildiği ve açıktan savunulduğu bir dönem belki de hiç olmamıştır. Özellikle, her birinin hikayesi birbirinden uyduruk resmî bayramlarda anma ve bir şeyler söyleme gerekliliği hissedip, milli bayramların sol bir jargonla kutlanır hâle gelmesi yaşamakta olduğumuz döneme özgü.

Burjuvazi ve onun uşakları haklı olarak seviniyor; nutuklarla, resmî ge-
çitlerle havai fişek törenleriyle cumhuriyetin yüzüncü yılını kutluyorlar.
Sevinmek hakları; elbette sevinecekler. Ne de olsa böylelikle yaşadığımız
coğrafyada Ekim Devrimi'nin yarattığı devrimci dalğanın boğazlanması
sonucunda ortaya çıkmış bir burjuva cumhuriyeti yüz yıl boyunca yıkıl-
madan ayakta kalmayı başardı.

Peki bu burjuva diktatörlüğünü yüz yıldır yıkamamış devrimciler ne
yapmalı?

Bu cumhuriyetin bir yüz yıl daha ayakta kalmasını istemeyenlerin
yapması gereken ilk işlerden biri Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna
dair yüz yıldır üretilen hurafelerin farkına varmak ve bu hurafelerin
ürünü olan siyasi tutumlarla hesaplaşmak olmalı. Türkiye Cumhuri-
yeti'nin kuruluşundan bu yana süregelen hurafeleri sahiplenene ve
ona "ilericilik" atfedenlerin ipliğini pazara çıkarmak da bolşevizmin
ve muzaffer Ekim Devrimi'nin bu topraklardaki gerçek mirasçısı olan
komünistlere düşer.

KEMALİZMİN CUMHURİYETÇİLİK DİYE BİR İLKESİ VAR MI?

Cumhuriyetçilik, "Atatürk ilkeleri" diye de tarif edilen ve Cumhuriyet Halk
Partisi'nin simgesi altı okta ifade bulan ilkelere bir, hatta birincisidir.
Daha sonra da, devletin adının Türkiye Cumhuriyeti olması yeterli ve
inandırıcı olmadığı için olsa gerek, T.C. anayasasının temel ilkeleri arası-
na da diğer beş kardeşi ile birlikte bir daha yazılmıştır. Adı Cumhuriyet
Halk Partisi (CHP) olan bir partinin ilkelerinin başında cumhuriyetçilik
ilkesinin gelmesi, adı Türkiye Cumhuriyeti olan devletin anayasasına bu
altı okla birlikte cumhuriyetçilik ilkesinin alınması gayet tabii görünebi-
ler. Hatta Atatürk hakkında sonradan yaratılan efsaneleri sahi sanırsanız,
küçük Mustafa'nın ta dayısının tarlasında kargaları kovaladığı zamandan
beri cumhuriyet kurmayı düşündüğüne inanıp bu ilkenin Atatürk ilkeleri-
nin en temel ilkesi olduğu kanaatine varabilirsiniz. Hâlbuki eğer Mustafa
Kemal'in adıyla anılan hareketi CHP ile özdeşleştirebiliyorsanız ve Sivas
Kongresi'nin bu partinin kuruluş kongresi olduğu doğruysa, "altı ok"tan
cumhuriyetçilik hakkında olanı bu hareketin temel özelliği olarak anıl-
mayı en az hak edenlerden biridir.

SİVAS KONGRESİ, ADINDA CUMHURİYET GEÇEN BİR PARTİNİN İLK KONGRESİ OLABİLİR Mİ?

Sivas Kongresi, resmen ve türlü gayıresmî yorumlarda CHP'nin ilk kongresi olarak kabul edilir. Aynı zamanda da cumhuriyetin temellerinin atıldığı dönüm noktası olarak anılır. Bu bakımdan CHP'nin "altı ok"undan biri olan cumhuriyetçilik ilkesinin ne kadar ilke olduğunun anlaşılması için Sivas Kongresi iyi bir gözlem imkânı sunar.

Sivas Kongresi'ne katılan temsilciler şu yemini etmişlerdir:

"Yüce halifelik ve saltanat makamlarına, islamiyete, devlete, millete ve memlekete manen ve maddeten hizmetten başka bir gaye ve emelimiz olmadığından ötürü, kongre görüşmeleri devam ettiği sürece, kişisel ve siyasi ihtirastan ve partililik amaçlarından uzak bir azim ve iman ile çalışacağıma ve İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin ihyasına çalışmayacağıma namusum ve bütün kutsal saydığım şeyler adına yemin ederim."

Bu sözlere bakıldığında bu yeminle yola çıkanların, baştan itibaren hilafet ve saltanatı kaldırıp bir cumhuriyet kurmak üzere hareket ettikleri herhalde en son akla gelmesi gereken şey olsa gerektir. Aksine bu sözlerle hilafet ve saltanat makamları yüceltilmekte ve bu makamlara bağlılık yemini edilmektedir; bu yeminde olduğu gibi kongrenin tümüne de aynı yaklaşım damga vurur. Tabii siyasette marifetin yalan ve çarpıtma ile kandırmaca olduğuna inananlar az değildir. Böyle düşünenler, sonradan geri dönüp baktıklarında, bu aykırılığı asıl amaca ulaşmak için, bu amacı gizleyerek uygulanan ustaca bir taktik olarak yorumlayabilir. Nitekim Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî tarihini yazanlar böyle yapmışlardır. Hâkim ideoloji de söz konusu resmî tarih üzerinde yükseldiği için, bu yorum öteden beri hâkim ve yaygın olan inancı ifade etmektedir.

Oysa gerçek bu değildir. Geçmişe resmî tarihin gözlüğünden bakılınca doğan bu yanılısma, olaylar gelişim seyri içinde ele alındığı zaman daha iyi görülür. Sivas Kongresi'nin toplanmasına giden süreç 1919 Haziranı'ndan itibaren, Amasya Tamimi ile başlamıştır ve Erzurum Kongresi de bu kongrenin bir nevi önhazırlığı olarak görülmelidir. Erzurum Kongresi'nde

kabul edilen karar metni de, Sivas Kongresi'nde edilen yemin ile aynı amaca işaret etmektedir zaten:

“Osmanlı Vatanı'nın bütünlüğü, ulusal bağımsızlığın sağlanması, saltanat ve hilafet makamlarının korunması için, Kuvayı Milliye'yi etkin ve ulusal iradeyi hâkim kılmak esastır.”

Sivas Kongresi'ne katılanların ettiği yemin metni kongrenin ilk üç günü boyunca tartışılmış ve ancak bu tartışmaların ardından son şeklini almıştır. Bu metinde dikkat çeken bir husus, kongrenin kendini özenle İttihat ve Terakki'den ayırmak istemesidir. Bir diğer ilginç husus ise, kongrenin “kişisel ve siyasi ihtirastan ve particilik amaçlarından uzak bir azim ve iman ile” çalışacağını belirtmesidir. Esasen Erzurum Kongresi kararlarında da benzer bir kayıt vardır:

“İşbu Cemiyet (Erzurum kongresinde ayrı ayrı cemiyetlerin birleştirilmesiyle ortaya çıkan Doğu Anadolu Müdafayı Hukuk Cemiyeti) her türlü fırkacılık akımlarından tamamen uzaktır. Müslüman Vatandaşların tümü, Cemiyetin doğal üyeleri sayılır”. Bu kongre Halk Fırkası'nın kurulması yolundaki önemli temel taşlarından biri olmuştur. Bu bakımdan sonradan bu kongrenin Halk Fırkası'nın kuruluş kongresi olarak benimsenmesi raslantı değildir. Ama tabii ki söz konusu olan Cumhuriyet Halk Fırkası değildir.

Besbelli ki bu kongreden sadece İttihat ve Terakki'ye alternatif bir yeni parti çıkması değil, eski dönemin siyasi ekiplerinin hepsine alternatif yeni bir partinin çıkması planlanmıştır. Zira İttihat Terakki zaten savaşın sona ermesiyle birlikte fiilen dağılmış ve bu hareketin şefleri ülkeyi terk etmiş durumdadır. Kuvayı Milliyeciler'in bilhassa hedef aldıkları sadrazam Ferit Paşa ise, İttihatçılar'ın rakibi Hürriyet ve İtilaf Partisi'ndendir. Bu itibarla Kuvayı Milliye hareketinin kendilerini İkinci Meşrutiyet hareketini temsil eden bu iki partinin yerine yeni bir parti olarak kabul ettirme arayışında olduğunu düşünmek zorlama değildir. Ama hedeflenen partinin cumhuriyetçi bir parti olmayacağı besbellidir; hatta daha açık söylemek gerekir ki bu kongre üçüncü bir “meşrutiyet”in peşinde bir kongre görünümündedir.

Erzurum ve Sivas kongrelerinde olduğu gibi, bunların peşinden kuracak olan Büyük Millet Meclisi'ne katılanların genel eğilimi de “vatanın (mül-

kün) sahibi” kabul edilen padişaha ve “milletin” dini lideri kabul edilen halifeye bağlılık temelinde bir “vatanseverlik”tir. Bu meclise damgasını vuran siyasi eğilim de cumhuriyetten ziyade meşruti bir monarşi arayışıdır. Sonradan resmî tarihin üreteceği safsatalar bir yana, bu konuda istifham yaratacak en ufak bir belirti dahi yoktur.

Bununla birlikte bu meşrutiyetçilikten cumhuriyetçiliğe geçişin nasıl ve hangi etkenler sonucunda olduğunu anlayabilmek için evvela bu hareketin “millî” karakterinin ne anlama geldiğini hatırlamak gerekir. Bu sayede Kuvayı Milliye hareketi ile İttihat ve Terakki arasındaki asıl farklılıkları kavramak kolaylaşır. Özellikle de emperyalist devletlerin bu “millî” harekete ilişkin tutumları ve bilhassa ne zaman ve neden ipleri ellerinde olan bir cumhuriyete razı olmaya karar verdikleri ancak bu ışık altında görünür hâle gelir.

KUVAYI MİLLİYE’NİN MİLLÎLİĞİ NEYİ İFADE EDER?

Sivas Kongresi’ne ve onun ürünü olan harekete yansıyan duygu ve düşüncelerin işgal altındaki Osmanlı topraklarının elden gitmesine karşı millî bir tepkiyi yansıttığını söylemek yanlış olmaz. Bu itibarla bu hareketin kendini Kuvayı Milliye diye tanımlaması da gayet tabiidir. Üstelik kongredeki en hararetle tartışmalardan birinin Amerikan mandası tartışması olması ve bu manda seçeneğinin reddedilip Mondros Mütarekesi sınırlarına sadık bir “tam bağımsızlık” fikrinin benimsenmesi de bunu doğrular. Bu anlamda kongrenin temsil ettiği hareketin bağımsızlıkçı ve millîci bir hareket olduğunu tartışmaya değil fakat nasıl bir bağımsızlık ve nasıl bir millîlik olduğu üzerinde düşünmeye gerek vardır.

Söz konusu hareketi oluşturanların başında emperyalistler arasındaki ilk büyük ve dünya çapındaki kapışmada Osmanlı İmparatorluğu’nun bekâsı ve bilhassa büyüyüp güçlenmesi gibi bir “millî dava uğruna” savaşı ve (resmî tarih “biz yenilmedik, yanlış müttefiklerimizin yenilgisinin ceremesini çektik” dese de) yenik düşmüş bir ordunun komutanları yer almaktadır. Yenik düşmüş ve yenilgiyi hazmedemeyen, hatta savaşın sonucunda galip devletlerin onlara reva gördüğü muameleyi haksız bularak tepki gösteren “vatansever”lerdir bunlar. O zamanın telakkisine göre de vatan halife-padişaha emanet olan Osmanlı mülküdür, vatanseverlik de devlete yani padişaha bağlılıkla ölçülen bir özelliktir.

Bu idrak içinde, söz konusu komutanlar maruz kaldıkları muameleyi bir türlü kabul edememekte ve bu durumu bir yolunu bulup değiştirmek için fırsat kollamaktadırlar. Bunun için de sahip oldukları gücü, yani komuta ettikleri silahlı kuvvetleri (Mondros Mütarekesi'nin amir hükümleri çerçevesinde kalmaya dikkat ederek) ellerinden bırakmamakta direnen subaylar bu hareketi başlatanların başını çekmektedirler. Bu anlamıyla anlaşıldığında da bu hareketin kendini Kuvayı Milliye diye adlandırmasında bir gariplik yoktur. Garip ve daha doğrusu yanlış olan, sonradan resmî tarihe çarptılarak yazıldığı ve bu tarihe yarım yamalak malumatlarla yaklaşıp akıntısına kapılanların sandığı gibi, bu hareketin emperyalizme karşı bir ulusal kurtuluş hareketi gibi görülmesidir. Bu ayrıntı gibi görünen husus anlaşılmadığı takdirde ne Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne geçişin mahiyeti kavranabilir, ne de bu cumhuriyeti kuran siyasi hareketin ilkeleri olarak kabul edilen ve kurulan cumhuriyetin temellerini tarif eden altı okun ne anlama geldiği anlaşılabilir.

Bu bakımdan Kuvayı Milliye hareketi hem millî bir harekettir hem de doğup geliştiği tarihsel dönemde ortaya çıkan ulusal kurtuluş hareketlerinden farklı bir milliliği temsil eden bir harekettir. Bir nevi “devlet milliyetçiliği”dir, daha doğrusu, Leninist terimlerle ifade etmek gerekirse, bir ezen ulus milliyetçiliğidir. Aynı terminolojiye göre, kendi vatanlarında siyasi/şekli olarak bile egemen olması engellenen ulusların kendi devletlerini kurmak için yöneldikleri hareketlereyse, ‘ulusal kurtuluş hareketleri’ denir ve bunların milliyetçiliği ezen ulusların devlete dayalı milliyetçiliğinden ayırt edilir; edilmesi gerekir. Cumhuriyetin Osmanlı devleti ile nasıl bir süreklilik içinde ortaya çıktığını anlamak için, “millî” kavramının Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ve Osmanlı devletini kurtarma kaygısında olanlar bakımından neyi ifade ettiğini hatırlamak ve ezen/ezilen ulus ayrımını akılda tutmak gerekir.

BİRİNCİ MECLİS HER ŞEY OLABİLİR,

LAİK BİR CUMHURİYETİN TEMELLERİNİN ATILDIĞI YER OLAMAZ

Cumhuriyetin temellerinin atılması diye anlatılan Büyük Millet Meclisi'nin açılış seremonisini tarif eden bildiride şunlar belirtilir: “Yüce Allah'ın yardımıyla Nisan'ın 23üncü günü Cuma namazından sonra Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılacaktır” diye başlayan bu genelgede; “Vatanın İstiklâli

ve Saltanat makamının düşmanlardan kurtulması gibi en önemli ve hayati vazifeleri yerine getirecek olan Büyük Millet Meclisi'nin açılışını Cuma gününe rastlatmakla, o günün uğurundan, açılıştan önce Meclis'in bütün mensuplarıyla Hacı Bayram-ı Veli Camii'nde Cuma namazı kılınarak, okunacak Kur'an-ı Kerim'den ve getirilecek selavattan yararlanılacağı bildirilmiştir. Namazdan sonra Sancak-ı Şerif taşınarak, Daire-i Mahsusa'ya (Meclis'in açılacağı yere) gelinmeden önce bir dua edilecek, kurbanlar kesilecektir. Tören dolayısıyla, Hacı Bayram Veli Camii'nden, Meclis binasına kadar Kolordu Kumandanlığınca askerî kıtalar ile özel tertibat alınacaktır. İndirilecek hatmin son bölümü camiden sonra Meclis önünde tamamlanacaktır.”

Bu protokolün laik bir zihniyeti yansıtmadığı açıktır. Bir Türkiye Cumhuriyeti kurma davetiyesi olmadığı da o kadar açıktır. Kuvayı Milliye hareketinin hiçbir aşamasında “cumhuriyetçilik” ilkesinin izine rastlanmamaktadır. Hilafet ve saltanatın lağvedilmesine varan süreç sahici tarihsel seyri tarih akışı takip edilerek kavrandığında, cumhuriyet yönünde gelişen bir hareketin akla gelmesi bile mümkün değildir. Böyle bir tarih ancak cumhuriyet kurulduktan sonra retrospektif biçimde yazılabilirdi; öyle de olmuştur.

Zaten Cumhuriyetçilik ilkesi, adı Halk Fırkası olan partinin 1927'deki ikinci kurultayında bu partinin ilkelerinden biri olarak kabul edilmiştir. Üstelik o zaman henüz altı ok kavramı bile yoktur. Bu kongrede “Cumhuriyetçilik”, “Halkçılık”, “Milliyetçilik”, “Laiklik” partinin dört temel ilkesi olarak benimsenmiştir. “Devletçilik” ve “Devrimcilik” ilkeleri ise ancak 1931'de benimsenecektir. Altı okun tarif edilmesi de bu kurultayda olmuştur. İlginç olan ve altı çizilmesi gereken ise şudur: Cumhuriyetçilik ilkesinin benimsendiği bu kongre aynı zamanda resmî tarihin referans belgesi sayılabilecek olan Nutuk'un okunduğu kongredir.

Cumhuriyetin baştan beri “bir milli sır” gibi saklı tutulan asıl hedef olduğu hakkındaki efsane ancak bu kongreden geriye bakıldığında yazılabilirdi; ve ancak tarihe bu resmî tarihin gözlüğü ile bakıldığı takdirde Kuvayı Milliye hareketinin cumhuriyetçi ve laik bir devlet kurma hareketi olarak görülmesi mümkündür. Hâlbuki o yıllarda böyle bir umutsuzluk ile mucizelere bel bağlamaya gerek yoktu. Resmî tarih ve ona boyun eğenler

en çok bu gerçeğin üstünü örtmek istemektedir. Kuvayı Milliyenin söz konusu karakterini görebilmek için bir başka olguya daha işaret etmekte yarar var. Halk Fırkası'nın Sivas Kongresi'nde kurulduğu hakkındaki resmî tarih maddesini bir ân için göz ardı edersek bırakalım Cumhuriyet Halk Fırkası'nı, daha ortada Halk Fırkası diye bir parti bile yokken, 1920 Eylülü'nde Bakü'de Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası adıyla TKP kurulmuş ve programına şu sözleri yazmıştı:

“1. Totaliter rejimlerde işçi halk zorba hükümdar ve memurların zulmü altında ezildiği gibi, demokratik denilen meşruti hükümetlerde de idare parlamentarizm ve halkçılık adı altında imtiyazlı tabakalar, yine vali ve hanların temsil ettikleri zenginler elinde tekel hâline giriyor.....

2. İşçi ve köylü şuralar cumhuriyeti ise, emek sarf etmeksizin yaşayan asalak sınıflar hariç olmak üzere halkın çokluğunu etrafında toplayarak işçilerin işleticiler tarafından soyulmasına son verecek her türlü çareleri temin eder. ...

3. Parti, halkçılığın en yüksek bir şekli olan işçi ve köylü şuralar cumhuriyetinin tesisi yolunda yorulmaksızın çalışmak ve bunun için öncelikle propaganda ve yayınları ile ezilen sınıfların egemen olmasını temsil eden bu hükümet şeklini kendilerine sevdirmeyi görev bilir.”

Bu sade satırlar hilafet ve saltanata övgü düzmeye gerek olmadan laik ve demokratik bir cumhuriyetin hangi yoldan ve nasıl bir biçim altında kurulabileceğini tasvir etmektedir.

Oysa hem T.C.'nin resmî tarihi, hem de Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinin ardından hararetle kemalistlerin kuyrukçuluğunu yapmaya koyulan Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki TKP'nin resmî tarihi, tam aksi yöndeki bir söylemde ağız birliği etmektedir. Meğer Mustafa Suphi ve arkadaşları bu programı hayata geçirmek ve bir işçi köylü şuraları cumhuriyetinin kuruluşuna önderlik etmek için değil, Kuvayı Milliye'yi desteklemek üzere Anadolu'ya geçmeye karar vermiştir. Bu efsaneye göre Kuvayı Milliye hareketi emperyalizme karşı savaşmakta idi; hilafeti ve saltanatı yıkıp laik bir Cumhuriyet kurmaya hazırlanmaktaydı. Bu du-

rumda TKP'nin bu hareketi desteklemek istemesinin gayet tabii olduğu gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa bu takdirde dahi izah edilmesi mümkün olmayan bariz çelişkiler ve üstü örtülemeyen olgular vardır.

“İşçi ve Köylü Şuraları Cumhuriyeti” kurmayı dolaysız siyasi hedefi olarak ilan eden ve o sırada Rusya'da kurulmakta olan Sovyet Cumhuriyetleri Birliği gibi “özgür ulusların özgürce birleşmesine dayalı federasyon usulünü” savunan TKP'nin önderleri, niçin Rus devrimine paralel olarak gelişmiş bulunan Erzincan Şurası'nı değil de, bu şurayı yok etmeye yönelip, Ermeniler'i ve Kürtler'i kırmakla meşgul olan Kuvayı Milliye'yi desteklemek için Anadolu'ya gelir?

Resmî tarih çizgisinde yazılan efsanelere göre bile, Mustafa Kemal aslında bir cumhuriyet kurma hedefini 1922 yılının sonuna doğru, hilafet ve saltanat birbirinden ayrılıp birer birer lağvedilirken açıklamıştı. O tarihe kadar da bu amacını “millî bir sır gibi” saklayarak, hilafet ve saltanatu kurtarma yeminine bağlı kalmaya özen göstermişti.

O hâlde TKP'nin önderleri hilafeti ve saltanatu kurtarması için mi Kuvayı Milliye'yi desteklemeye geliyordu? Yoksa Kuvayı Milliyeciler'in aslında bir cumhuriyet kurmayı tasarladıklarını herkesten önce bildikleri için ve cumhuriyetin saltanattan ileri bir adım olduğuna inandıkları için mi Kuvayı Milliye'yi desteklemeye geliyordu? Görülebileceği gibi bu soruları sorup yanıtlarını bulmak ile uğraşmak akla ziyandır. Mamafih, saltanat ve hilafetin yıkılıp yerine bir cumhuriyet kurulması hedefinin neden ve tam olarak ne zaman Kuvayı Milliye'nin gündemine geldiği konusunu kavramak için son olarak emperyalistlerin ne zaman böyle bir değişime ihtiyaç duyduğu üzerinde de biraz kafa yormak gerekiyor.

EMPERYALİSTLERİN SEVR'DEN VAZGEÇİP LOZAN'A RAZI OLMALARININ ASIL NEDENİ RUS DEVRİMİ'NİN GELİŞMESİDİR

Emperyalist savaşın galibi Antant devletlerinin ne zamana kadar kendi denetimleri altında bir halife ve padişah olmasını bir avantaj olarak gördükleri ve ne zaman bir halifenin olmamasını tercih ettiğini görebilmek için Rus devriminin evrimini göz önünde bulundurmak gerekir. Zira bu etken saltanatın ve hilafetin kaldırılmasını Kuvayı Milliyeciler'in cumhuriyet ilkesine bağlılığından daha fazla belirlemiştir.

1916'da İngiltere ve Fransa arasında bağlanan ve Rusya'nın da onayladığı gizli plana göre Sykes Picot anlaşmasına uygun bir harita çizildiği takdirde, Sevr'de çizilen haritaya uygun bir tablo çıkmaktadır. Tek fark bu anlaşmaya göre Rusya'nın payına düşmesi gereken ve ateşkes imzalandığı zaman büyük ölçüde Rus birliklerinin kontrolü altında olan topraklar üzerinde değişiklik vardır. Sovyet hükümeti Osmanlı topraklarında bir hak iddia etmediğini açıklamış ve Brest-Litovsk anlaşmasıyla Çarlık ordularının işgal ettiği topraklardan çekilmişti. Bu durumda galip devletler, savaşa son ânda ortak olan ABD'ye çarın hissesinin verilmesinde mutabakata vardılar. Bu şartlarda ABD'nin himayesinde bir Ermenistan ve Kürdistan tarif edildi ve Mondros haritası değişti.

Ama 1922'ye gelindiğinde tablo değişmişti. Kızıl ordunun zaferi kesinleşmiş, beyaz ordular tamamen dağılmış, Kronstadt Ayaklanması emperyalistlerin istismarına fırsat vermeden bastırılmıştı. Bolşeviklere karşı uzun müddet direneceği sanılan Orta Asya ve Kafkaslar'ın müslüman nüfusa sahip ulusları birer birer Sovyet Cumhuriyetleri'ne katılmaya karar vermekteydiler. Kafkasya ve özellikle Doğu Ermenistan da öyle. Bu şartlarda "Wilson prensipleri" denen çizgide güya ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının savunusunu dış politikasının önemli bir unsuru hâline getirmiş olan ABD'nin mandası altında kurulacak bir Batı Ermenistan'ın Erivan'la birleşmeyi istemesi olasılığı kuvvetlenmekteydi.

Öte yandan Kürtlerin Koçgiri'deki direnişi kırılmış olsa bile, Dersim'e çekilenler hâlâ teslim olmamış ve yenik düşmemişlerdi. Doğu'da Simko hareketi, Güney'deki Şeyh Mahmut Berzenci hareketi tamamen tasfiye edilebilmiş değildi. Bu şartlarda kuzeyde ABD mandası altında bir özerk Kürt devletinin varlığı bütün bölgenin dengesini bozmaya aday bir dinamik oluşturuyordu. Emperyalistler açısından Sevr haritasında ısrar etmek demek, Rus devriminin bu harita boyunca ilerlemesine yol vermek anlamına gelecekti. 1922 dönemecine gelindiğinde Kuvayı Milliye'nin ne yapıp yapmadığından bağımsız olarak Antant Devletleri'nin Sevr'de çizilen tabloyu yeniden ele almalarına ihtiyaç vardı.

Öte yandan Rusya'daki içsavaş sürdüğü müddetçe emperyalistlerin tutsağı durumundaki bir halife emperyalistler açısından önemli bir silah oluşturabilecekken, bu savaşın sona ermiş olmasıyla hilafetin anlamı da

farklı bir önem kazanmaktaydı. Savaşın galipleri olan İngiltere, Fransa ve İtalya'nın her birine paylaştıkları Osmanlı pastasından düşen toprakların hepsi müslüman nüfusa sahip topraklardı. Bu durumda bu devletlerin egemenliği altında tutacakları toplumların dinen kendilerini bağlı saydıkları bir merci olmasından çok, olmamasında yarar vardı.

Sırf bu nedenle bile hilafet makamının ortadan kalkması herkesten önce (ABD hariç) Antant Devletleri'nin işine geliyordu. En azından saltanat ve hilafetin kaldırılmasına en son itiraz edecek olanların başında emperyalist devletler geliyordu. Bu nedenle hilafeti ve saltanatu korumaya yemin etmiş olan Kuvayı Milliyeciler direnseler dahi, emperyalistlerin bir yolunu bulup halifelik makamını ortadan kaldırmaya en azından işlevsiz hâle getirmeye ihtiyaçları vardı. Demek ki, Osmanlının mirası olarak Misak-ı Millî sınırları içinde sayılan kimi topraklardan vazgeçerken Osmanlının borçları borcumuzdur demeyi kabul eden bir cumhuriyetin kurulmasına en son itiraz edecek olanlar herhalde emperyalist devletler olacaktır.

İşte 1922 yılı sona ererken, hilafet ve saltanatın lağvedilip yerine bir cumhuriyet kurulmasının emperyalistlerin istek ve çıkarlarına aykırı olmadığı açıktı; olmamıştır da zaten. Bu cumhuriyetin kuruluşunun anti-emperyalist, yani emperyalistlerin iradesine karşı bir gelişmeyi ifade ettiğinin herhangi bir dayanağı yoktur. Aksine hilafet ve saltanata bağlılık yeminleri eden bir hareketin bu yemini bozmaları için gayret göstermeleri daha makûldü. İşte saltanatın ve hilafetin lağvedilmesi kabaca bu şekilde özetlenebilecek dünya koşullarında gündeme gelmiştir. Padişahlığın sona ermesi ile birlikte kurulan cumhuriyet de bu tuhaf dünya koşullarını fazlasıyla yansıtır.

Saltanat ve hilafet kalkmıştır ama yerine geçen rejim Marx'ın başka örnekler için tasvir ettiği gibi, fethederek devraldığı devlet aygıtını parçalamak yerine, onu yetkinleştiren bir karakteri fazlasıyla yansıtıyordu. Bir padişah yoktu, ama temel ilkeleri ile devletin ilkelerini özdeşleştirmiş tek partinin ölünceye kadar başkanı olacağı ilan edilmiş bir cumhurbaşkanı tarifi vardı. Bu cumhurbaşkanı ölünce yerine otomatik olarak yeni parti başkanı geçecekti; onun da ölene kadar başkan olması peşinen güvence altına alınmıştı. Sadrazamlık yoktu ama başbakan daima değişmez genel başkan yani cumhurbaşkanı tarafından tayin yoluyla belirleniyordu. Ayan

meclisi yoktu ama hepsi tek partinin üyesi olan vekillerden oluşan bir meclis vardı, vb...

Mustafa Kemal “Türk milletinin karakter ve adetlerine en uygun olan idare, cumhuriyet idaresidir.” sözlerini ilk defa 1924 yılında, yani söz konusu cumhuriyet kurulduktan bir yıl sonra söylemiştir. Bununla birlikte, resmî tarih efsanelerine göre, oldum olası cumhuriyet ilkesini savunmaktadır. Hakikaten çocuk yaşlarından itibaren cumhuriyet ülküsüne bağlı mı idi? Cumhuriyetçilik ilkesi Halk Fırkası daha Cumhuriyet Halk Partisi ismini almamışken bile bu partinin temel bir ilkesi mi idi? Bu soruların kanıtı belgeli bir yanıtını bulmak zordur. Yine de Osmanlı İmparatorluğu’nun yerine bir cumhuriyetin kurulmasını, hilafetin kaldırılıp laikliğin benimsenmesini “tarihsel bakımdan ileri” bir adım olarak görmek gerektiğini düşünüp savunanlar az değildir. Eğer Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu tarihsel bağlamından kopartıp soyut bir çerçevede ele alınırsa böyle düşünmek makûl görülebilir. Ama eğer bu cumhuriyete öngelen sürecin Ekim Devrimi’nin Anadolu’ya doğru uzanıp Çarlık Rusya’sının köleleştirdiği ezilen ulusların bağımsızlık yoluna girmesinden cesaret alan Kürdistan’daki ulusal kurtuluş dinamiklerinin filizlendiği bir çerçeveyi ifade ettiğini akılda tutarsak tablo farklı görünür. CHP’nin resmî kuruluşunun TKP’nin kuruluşundan (10 Eylül 1920) tam üç yıl sonra (9 Eylül 1923) olduğunu göz önüne getirirsek tablo farklı görünür.

Bu gerçekler hatırlandığında cumhuriyetin ilanının bir ileri adım olduğunu söylemenin anlamı başka olur. Bu cumhuriyet hiçbir aşamasında ileri bir adım olmamış, ilerici bir mahiyet taşımamıştır. Tersine bu cumhuriyet baştan itibaren bir karşıdevrim hareketi olarak şekillenmiş olan Kuvayı Milliye’nin eseridir. Bir karşıdevrim rejimi olarak kurulmuştur.

Hiç kuşkusuz Hohenzollern İmparatorluğu’nun yerine kurulan Weimar Cumhuriyeti’ni de ileri bir adım olarak görenler az değildir. Ama böyle bir değerlendirme bu cumhuriyetin Alman komünistlerinin cesetleri üzerine inşa edildiğini, yani bir karşıdevrimle kurulduğunu unutarak yapılabılır ancak. T.C.’nin kuruluşunun ileri bir adım olarak görülmesi de ancak aynı bakış açısıyla mümkündür. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının, Alişer ve Zarife ile yoldaşlarının gözünden bakanlar için ise tam tersi doğrudur.

YÜZYILLIK CUMHURİYET’İN GERÇEK MİRASI NEDİR?

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna dair yaratılan hurafelerden en büyüğü ve en yaygın kabul göreni, bu nedenle de en tehlikeli olanı Türkiye Cumhuriyeti’nin Mustafa Kemal önderliğinde verilen anti-emperyalist bir kurtuluş savaşı sonunda kurulmasına ilişkin olanıdır. Hâlbuki Türkiye Cumhuriyeti bir bağımsızlık savaşının değil emperyalist bir paylaşım savaşının ürünüdür. Sadece sömürgelerin, devletleşmemiş ve yahut ilhak edilmiş ezilen ulusların bir kurtuluş savaşı verebileceği bilinen bir gerçektir. Ancak bu durum Türkiye örneğinde sık sık unutulur çünkü Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş öyküsü ne bağımsızlığına kavuşan bir sömürgecinin ne de bir ezilen ulusun öyküsüdür. Aksine Türkiye Cumhuriyeti Osmanlı İmparatorluğu’nun yegâne mirasçısıdır. Osmanlı İmparatorluğu’ysa emperyalist bir paylaşım savaşına girmiş bu savaşın sonucunda mağlupların tarafında yer aldığı için parçalanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’ne bu paylaşımında Osmanlı’ya ayrılan toprak parçasını kabullenmeyen Osmanlı bürokratlarıyla Anadolu’nun Müslüman küçük burjuvazisinin İngiltere’nin desteklediği Yunan ordusuna karşı verdiği mücadele sonunda kurulmuştur. Başka bir deyişle Türkiye sömürgeciliğe karşı başkaldıran bir halk hareketinin değil emperyalist paylaşım savaşının sonucunda kendisine düşen payı kabullenemeyen bürokrasinin devletidir.

Türkiye Cumhuriyeti birinci ve ikinci paylaşım savaşları sonunda Ortadoğu’da kurulmuş gerici statükoların cumhuriyetidir. Bir ulusal kurtuluş mücadelesine bağlı olarak kurulmayan Türk devletinin toprak bütünlüğü emperyalist paylaşım savaşlarının sonunda ortaya çıkmış gerici statükoların devamına bağlıdır. Bu statükoların bozulmasının Türkiye Cumhuriyeti’nin üzerinde durduğu zeminde bir toprak kaymasına yol açacağı kesin.

Türkiye Cumhuriyeti katliam ve talan üzerine kurulmuştur. TC’yi kuran kadroların önemli bir bölümü 1915’teki Ermeni Katliamı’nda aktif rol üstlendiler. Anadolu’yu “Türk Yurdu” yapmak isteyen itihatçı bürokratlar 1,5 milyon Ermeni’yi topraklarından sürmüş; sürmekle kalmamış öldürmüştür de. Yaşadığımız topraklardaki Yunan emekçilerinin başına gelenler özünde Ermenilerin başına gelenlerden farksızdır. “Kurtuluş Savaşı” diye anılan savaşın sonrasında bir milyonun üstündeki Yunan emekçisi ve köylüsü Ege Bölgesi’nden Yunanistan’a sürüldü. Böylelikle yüzyılın

başında Anadolu'nun nüfusunun dörtte birini oluşturan gayrimüslimler sözde Kurtuluş Savaşı'nın ertesinde nüfusun sadece yüzde birini oluşturmaktaydı. Yurtlarını terk eden gayrimüslümlerin malları ve toprakları ise doğmakta olan Türk burjuvazisinin servet kaynağı oldu. Erzurum'dan Adana'ya Ermenilerin toprakları aynı yörenin Türk eşrafı tarafından talan edilmiştir. Türkiye'nin en zengin üç ailesinden ikisi olan Sabancılar'la Karamahmetler'in servetlerinin kökeninde kırırma uğratılmış Ermenilerin Çukurova'daki bereketli arazilerinin gasp edilmesinin yattığı ise pek hatırlanmaz. Benzer biçimde çoğunun kökeni Ege'deki sahip oldukları topraklara giden "saygın işadamlarımız"ın servetlerinin kökeninde Rum köylülerinin talan edilmiş birikimleri bulunur. Başka bir deyişle Türkiye Cumhuriyeti devrimci bir burjuvazinin siyasi mücadelesi sonucunda doğmamış, tam aksine katliamcı ve yağmacı bir devletin talanlarından beslenip palazlanan akbaba ruhlu bir burjuvazinin oluşmasına yol açtı.

Türkiye Cumhuriyeti inkar ve imha üzerine kurulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin temelinde Kürtlerin inkarı vardır. Kürdistan'ın en büyük parçasını yutan Türkiye Cumhuriyeti yaşadığımız topraklarda Kürtlerin devletleşmesine fırsat vermemek için Kürtler diye ayrı bir ulusun var olduğunu hiçbir zaman kabul etmemiş, tüm Kürtlerin zorla Türk olduğunu ileri süren inkarcı tutumu benimsemiştir. İnkarı kabul etmeyip ayaklanan Kürtler hep Türkiye Cumhuriyeti'nin imha saldırılarına maruz kalmıştır. İnkârın ve imhanın boyutlarını hatırlamak için Cumhuriyet'in kuruluşundan 1938'e kadar geçen dönemde toplam on dokuz ayaklanma yaşandığını bunların on sekiz tanesinin Kürdistan'da gerçekleştiğini söylemek yeterli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti işçi ve emekçilerin tepesine binerek kurulmuştur. Cumhuriyet'in kurucularının işçi düşmanı karakteri daha Cumhuriyet kurulmadan kendini belli etmiştir. 17 Şubat 1923'te toplanan İzmir İktisat kongresinde çağrılan delegelerin arasında tek bir işçinin bile bulunmaması, işçiler adına patronların konuşması Cumhuriyet'in sınıfsal bileşiminin ne olduğu hakkında ilk ipuçlarını verir. 1925'te Şeyh Said Ayaklanması bahane edilerek ilan edilen Takriri Sükun kanunlarıyla birlikte her türden sendikal örgütlenme yasaklandı işçilerin bağımsız sendikalar kurması yolundaki tüm kapılar kapatıldı. 1936 yılında faşist İtalya'dan ithal edilen İş

Kanunu ise Cumhuriyet'in sınıfsal niteliğinin ne olduğuna ilişkin her türlü şüpheyi ortadan kaldırıp Cumhuriyet rejiminin işçi düşmanı karakterini gözler önüne serdi.

Türkiye Cumhuriyeti bir siyasi cinayetler cumhuriyetidir. Türkiye Cumhuriyeti daha kurulmadan önce Mustafa Kemal'in siyasi cinayetleriyle ortadan kaldırılan komünistlerin kanıyla lekelenmiştir. Mustafa Suphi ve yoldaşları yaşadığımız topraklardaki modern anlamdaki ilk siyasi partinin kurucuları oldukları gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucularının işlediği siyasi cinayetlerin ilk kurbanları oldu. O günden bugüne TC'nin işlediği siyasi cinayetlerle ortadan kaldırdığı devrimcilerin sayısını kimse bilmez. İşte 100 yıllık Cumhuriyet'in asıl mirası bunlardan ibarettir.

Türkiye Cumhuriyeti işçilerin, emekçilerin ve ezilen ulusların esareti üzerinde yükseldi. Bu cumhuriyeti temellerinden yıkarak tarih sahnesinden silip, bu topraklarda yepyeni bir işçi-emekçi cumhuriyeti kurma görevi de yine onlara düşüyor.

BROŞÜRÜMÜZ DEVRİMCİ BİR EYLEM BİRLİĞİ'NİN ÜRÜNÜ HEDEFİMİZ DEVRİMCİ GÜÇBİRLİĞİNİ BÜYÜTMEK

Broşürdeki yazılar, Enternasyonal Komünist İşçi Birliği ve Köz imzalarını taşıyor. Bu iki akım daha önce de Cumhurbaşkanı seçimlerinde birlikte Emekçi Seferberliği İçin Bağımsız Aday (ESİBA) kampanyasını birlikte örmüşler, Millet İttifakı'nın kuyruğuna takılan akımlardan ve doktriner bir boykotçu çizgiyi benimseyenlerden farklı olarak hükümete karşı emekçilerin düzen partilerinden bağımsız seferberliğini örmek için adım atmış, bağımsız bir cumhurbaşkanı adayı çıkarmışlardı.

Dün emekçilerin hükümete karşı Kılıçdaroğlu'nun arkasında yedeklenmesine karşı duranların bugün de cumhuriyetçilik adına burjuva muhalefetin peşine takılmaya itiraz etmeleri tesadüf değildir. ...

...

Broşürün çıkışını mümkün kılan eylem birliğini, “ayrı dur birlikte vur” prensibi uyarınca broşürden sonra düzenlenecek ortak propaganda faaliyetleriyle devam ettireceğiz.

Broşürümüz, farklı geleneklere ve referanslara sahip iki akımın, bayrakları karıştırmadan, devrimci temelde bir güçbirliği yapabileceğinin bir başka kanıtıdır. ... Cumhuriyetin karşı devrimci bir karakter taşıdığını savunan devrimci güçlerin sadece bu broşürün arkasında duranlarla sınırlı olmadığını da, önümüzdeki günlerde reformist kaynaşmalara karşı devrimci güçbirliğinin öneminin azalmayıp artacağına da farkındayız. Bu bakımdan broşürümüzü sadece politik bir mücadelenin parçası kılmaya değil, demokrasi ve anti-emperyalizmin bir devrim sorunu olduğunu savunan tüm kesimleri eylemli bir güçbirliğine daha etkin ve ısrarcı bir şekilde çağırmak için kullanmaya da kararlıyız.

Ayrı Dur Birlikte Vur!

Yaşasın Devrimci Dayanışma!

